

Verkkolaskutusjärjestelmän kartoitus

Miia Ylimyllymaa

2019 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Verkkolaskutusjärjestelmän kartoitus

Miia Ylimyllymaa
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
syyskuu, 2019

Miia Ylimyllymaa

Verkkolaskutusjärjestelmän kartoitus

Vuosi 2019 Sivumäärä 49

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa kohdeyritykselle kustannustehokas ja helppokäyttöinen verkkolaskutuksen mahdollistava laskutusjärjestelmä, jota yrityksen henkilöstö pystyy käyttämään ajasta ja paikasta riippumatta. Järjestelmän vaatimuksissa oli otettava huomioon rakennusalan erityispiirteet muun muassa laskumerkintöjen ja arvonlisäverotuksen suhteen. Kohdeyrityksen näkökulmasta verkkolaskutuksen käyttöönotto oli tärkeä osa taloushallinnon prosessien tehostamista sekä saada laskutus toteutettua yhteistyökumppaneiden vaatimustason mukaisesti. Tutkimusongelmana oli selvittää markkinoilla toimivat verkkolaskutusjärjestelmien palveluntarjoajat, joiden järjestelmillä pystyttäisiin toteuttamaan yrityksen laskutus sähköisesti. Tutkimusongelmaan ratkaisua selvitettäessä oli otettava huomioon kohdeyrityksen omien vaatimusten lisäksi verkkolaskutusjärjestelmien kulurakenne.

Opinnäytetyön viitekehyksessä käsiteltiin taloushallinnon digitalisaatiota, tarkastellen sen kehitystä ja prosesseja. Lisäksi viitekehyksessä käsiteltiin laskutusta yleisellä tasolla, verkkolaskutuksen nykytilaa sekä osto- ja myyntilaskutusprosesseja tarkemmalla tasolla. Viitekehysten teoriaosuudessa käytettiin alan kirjallisuutta ja verkkolähteitä. Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää, jossa oli toimintatutkimuksen piirteitä. Yrityksen johdolle tehtiin teemahaastattelut, jotta pystyttiin arvioimaan kohdeyrityksen johdon vaatimukset ja näkemykset verkkolaskutuksen osalta. Mahdollisimman laajan kokonaiskuvan saamiseksi haastateltiin lisäksi yrityksen kirjanpitäjää. Viitekehyksessä saatujen tietojen sekä haastattelutulosten perusteella kartoitettiin markkinoilla toimivia palveluntarjoajia ja vertailemalla heidän tarjoamiaan järjestelmiään. Kartoituksen perusteella löytyi rakennusalan yritykselle sopiva verkkolaskutusjärjestelmä, joka oli ominaisuuksiltaan kohdeyrityksen vaatimusten mukainen. Lopputuloksena kohdeyritys otti käyttöönsä ehdotetun järjestelmän. Opinnäytetyössä saatuja tutkimustuloksia voidaan hyödyntää erityisesti rakennusosalalla toimivien pk-yritysten verkkolaskutuksen käyttöön ottamista harkittaessa ja verkkolaskutuksen käyttöönoton yhteydessä.

Asiasanat: Verkkolasku, sähköinen laskutus, sähköinen taloushallinto, taloushallinnon digitalisointi

Miia Ylimyllymaa

Survey of the E-invoicing system

Year	2019	Pages	49
------	------	-------	----

The purpose of this thesis was to identify a cost-effective and easy-to-use e-invoicing system for the target company. The system should be such that the company's personnel could use it regardless of time and place. The requirements of the scheme had to take into account the specific characteristics of the construction sector with regard to invoice entries and VAT. From the company's point of view, the introduction of E-invoicing was an important part of streamlining financial management processes and getting the billing done in line with customer companies' requirements. The research problem was to identify marketable E-invoicing service providers whose systems could be used to implement company invoicing electronically. The solution to the research problem had to take into account not only the company's own requirements but also the cost structure of the E-invoicing systems.

The framework of this thesis dealt with the digitalization of financial management, examining its development and processes. In addition, the framework dealt with billing at a general level, the current state of E-invoicing, and the purchase and sales billing processes at a more detailed level. The theoretical part of the frame of reference was based on industry literature and online sources. Qualitative method was applied in this thesis with features of action research. Theme interviews were conducted to the management of the company, in order to be able to evaluate the requirements and views of the management regarding E-invoicing. In addition, the company's accountant was interviewed for the best possible over-view. On the basis of the information obtained in the framework and the results of the interviews, a number of service providers were surveyed and their systems compared. Based on the survey, a system suitable for the construction company was found, which had the characteristics that met the company's requirements. As a result, the company accepted the proposed scheme and started using it. The research results obtained in this thesis can be particularly useful for SMEs in the construction industry when considering the introduction of E-invoicing systems or when starting E-invoicing.

Keywords: Electronic invoicing, E-invoicing, electronic financial administration, digitalization of financial administration

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Tutkimusmenetelmät	7
3	Digitaalinen taloushallinto	9
4	Lasku	13
4.1	Ostolasku	15
4.2	Myyntilasku	16
5	Verkkolaskutuksen nykytila	18
5.1	Siirtyminen verkkolaskutukseen	19
5.2	Verkkolaskutuksen hyödyt yritykselle ja verkkolaskutusprosessi	21
6	Kohdeyrityksen laskutus käytännössä	22
7	Palveluntarjoajien ja järjestelmien kartoitus	25
8	Tutkimustulokset	33
9	Johtopäätökset	37
	Lähteet	41
	Kuviot	45
	Taulukot	46
	Liitteet	47

1 Johdanto

Tämä opinnäytetyö tehdään yhteistyössä yrityksen kanssa, jonka kotipaikka sijaitsee Satakunnassa. Työn tarkoituksena on tehdä verkkolaskutusjärjestelmän käyttöönoton mahdollistava kartoitus pienelle rakennusalalla toimivalle osakeyhtiölle (jatkossa kohdeyritys). Kohdeyrityksen tavoitteena on siirtyä verkkolaskutukseen asiakasyritysten vaatimustason mukaisesti. Kohdeyrityksellä on ollut tarkoitus toteuttaa siirtyminen myyntilaskutuksen osalta verkkolaskutukseen jo aikaisemmin, mutta aika- ja resurssipuutteen vuoksi se on jäänyt tekemättä. Tahotilana on digitalisoida taloushallinnon prosessit kokonaan tai osa prosesseista vuoden 2019 aikana. Ensimmäisessä vaiheessa digitalisoidaan myyntilaskutus ja heti seuraavassa vaiheessa ostolaskujen sekä kuittien käsittely.

Opinnäytetyön viitekehyksessä tarkastellaan ensin taloushallintoa ja sen osa-alueita yleisesti. Taloushallinto on käsitteenä laaja ja se sisältää useita eri osa-alueita, muun muassa osto- ja myyntilaskut, maksuliikenteen, tositteiden käsittelyn, arkistoinnin sekä viranomaisilmoitukset (Yrittäjät 2019). Viitekehyksessä käsitellään lisäksi verkkolaskutuksen nykytilaa yleisesti, jotta opinnäytetyön toiminnallisen osuuden tarkoitus syventyy lukijalle. Opinnäytetyön lähdemateriaaleina on käytetty alan kirjallisuutta sekä verkkojulkaisuja.

Viitekehysten tarkastelun jälkeen edetään yrityksen tavoitteeseen eli verkkolaskutukseen siirtymiseen. Aihetta käsitellään tarkastelemalla kohdeyrityksen laskutuksen nykytilaa, kartoittamalla palveluntarjoajat ja vertailemalla eri palveluntarjoajien järjestelmiä keskenään. Nykytilaa tarkasteltaessa hyödynnetään kohdeyrityksen johdolle tehtyjä teemahaastatteluja sekä omaa osallistuvaa havainnointia. Haastattelujen ja osallistuvan havainnoinnin avulla pystytään kartoittamaan tarkemmin tavoitetila, jonka perusteella on selvittää paras ratkaisuehdotus kohdeyrityksen kannalta. Lopputuloksena kohdeyritys päättää, ottaako se käyttöönsä tutkimustuloksen mukaisen ehdotetun laskutusjärjestelmän.

Opinnäytetyön päätutkimuskysymys on: ”Mitä kohdeyrityksen on otettava huomioon verkkolaskutukseen siirtyessään digitaalisen taloushallinnon näkökulmasta?”. Tarkentavia tutkimuskysymyksiä ovat: ”Mitä tarkoitetaan laskulla digitalisaatio huomioiden?” ja ”Mitkä ovat verkkolaskutuksen vaatimukset”. Näiden asetettujen kysymysten avulla on tarkoitus ratkaista opinnäytetyön tutkimusongelma, joka on kartoittamalla löytää kustannustehokas verkkolaskutuksen mahdollistava järjestelmä, jonka avulla voidaan toteuttaa helposti kohdeyrityksen myyntilaskutus. Tämä opinnäytetyö rajataan koskemaan verkkolaskutusta myyntilaskutuksen näkökulmasta.

Opinnäytetyön toimeksiantajana oleva kohdeyritys on pieni rakennusalalla toimiva osakeyhtiö. Kohdeyritys on perustettu vuonna 2007 kahden veljeksensä toimesta. Se on erikoistunut erilaisiin julkisivujen- ja laivojen lasitukseen ympäri Suomea ja tarvittaessa eri puolilla maailmaa.

Kohdeyrityksen toiminta ei ole rajoittunut pelkästään lasitustehtäviin, vaan se toimii hyvin monipuolisesti erilaisissa pienissä ja isoissa rakennusprojekteissa. Toiminta on laajentunut perustamisvuodestaan lähtien ja kohdeyritys onkin saavuttanut positiivisen tuloksen jokaisena toimintavuotenaan. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä kohdeyrityksen liikevaihto oli noin 700 0000 euroa ja liikevoitto verojen jälkeen noin 65 000 euroa. Kohdeyritys työllistää vaihtelevasti vuoden aikana kuudesta kahteentoista henkilöä. (Henkilö A 2019.)

2 Tutkimusmenetelmät

Toimeksiannon käytännön toimintamallien kehittämiseen suuntautuvan luonteen johdosta kyseessä on kehittämistutkimus, joka sisältää toimintatutkimuksen piirteitä. Kehittämistutkimuksen tarkoituksena on luoda edellytykset kaiken kattavalle kehittämiselle, ja mahdollistaa näin onnistunut lopputulos (Pernaa 2013). Tässä opinnäytetyössä kehittämistutkimus kulminoituu kohdeyrityksen kannalta parhaan mahdollisen verkkolaskutusjärjestelmän löytämiseen ja sen käyttöönottoon. Toimintatutkimukselle ominaisia piirteitä ovat suuntautuminen käytäntöihin, muutospyrkimys sekä tutkittavien osallistaminen tutkimukseen (Kuula 1999, 10). Kuula (1999, 11) kirjoittaa, että toimintatutkimuksen kohde ja tutkimuksen substanssi voivat sisältää mitä tahansa piirteitä ihmiselämästä. Toimintatutkimuksen tarkoituksena on löytää ratkaisu tutkittavaan ongelmaan yhteistyössä tutkittavien kanssa. Toimintatutkimus on vahvasti käytäntöön suuntautunut. Sen aiheena oleva ongelma voi olla käytännössä mikä tahansa kehittämistyöllä ratkaistavissa oleva ongelma. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Opinnäytetyön toimeksiannon tarkoituksena on vahvasti pyrkiä saavuttamaan muutos myyntilaskutuksen hoitamisessa kohdeyrityksen henkilöstön toiminta ja mielipiteet huomioiden. Edellä mainitusta syystä työssä voidaan todeta olevan toimintatutkimuksen piirteitä.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista tutkimusta eli laadullista tutkimusta. Laadullinen tutkimus on kokonaisvaltaista tiedonhankintaa, jossa aineiston kerääminen tapahtuu luonnollisissa ja todellisissa tilanteissa. Laadullisessa tutkimuksessa hyödynnetään tutkittavien mielipiteitä ja ajatuksia (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2016, 164). Tuomen (2007, 97) mukaan laadullisen tutkimuksen analysointi tehdään aineistolähteisesti valiten tutkittavan ilmiön kannalta tarkoituksenmukaiset tietolähteet. Kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta ei voida käyttää tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmänä, koska opinnäytetyön tarkoituksena on löytää kohdeyritykselle sopiva verkkolaskutusjärjestelmä käyttöönotettavaksi. Tämän johdosta määrällinen tutkimus ei tuo toivottua lopputulosta tai lisäarvoa tutkimukselle opinnäytetyön kannalta.

Empiirisen osuuden tutkimusaineistoa kerättiin tekemällä teemahaastattelut kohdeyrityksen johdolle sekä käyttämällä tutkijan omaa havainnointia. Teemahaastattelut tehtiin kohdeyrityksen toimitusjohtajalle sekä hallituksen puheenjohtajalle, koska molemmat osallistuvat kohdeyrityksen operatiiviseen johtamiseen. Haastatteluja varten ei laadittu selkeitä kysymyk-

siä, vaan se toteutettiin vapaasti keskustellen kasvotusten valittujen pääkysymysten puitteissa. Tähän päädyttiin, koska yksityiskohtaiset kysymykset olisivat olleet liian johdattelevia. Mielestäni avoin keskustelu oli tässä tapauksessa aineiston keräämisen kannalta relevantimpaa. Haastattelun toteutuessa edellä mainitulla tavalla, on kyseessä nimenomaan teemahaastattelu, joka on yleinen aineiston keräystapa laadullisessa tutkimuksessa (Vilkka & Airaksinen 2003, 63).

Teemahaastattelun lisäksi aineistoa kerättiin käyttämällä tutkijan omaa observointia eli havainnointia. Saaranen-Kauppinen ja Puusniekan (2006) mukaan havainnointi jaetaan kahteen osaan; passiiviseen ja aktiiviseen. Aktiivinen havainnointi jaetaan osallistuvaan tai ei-osallistuvaan havainnointiin. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija osallistuu aktiivisesti tutkittavaan toimintaan, kun taas ei-osallistuvassa tutkija tekee havainnointeja (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Tässä opinnäytetyössä havainnointi on aktiivista osallistuvaa havainnointia. Tutkija kerää opinnäytetyössä hyödynnettävää tutkimusmateriaalia työskennellessään yrityksen taloushallinnossa.

Aineistojen analysointia voidaan tehdä erilaisilla menetelmillä. Laadullisissa tutkimuksissa voidaan käyttää sisältöanalyysia. Sisältöanalyysia käyttämällä pystytään toteuttamaan erilaisia tutkimuksia. Sen tarkoituksena on saada hajanainen aineisto selkeäksi ja yhteneväiseksi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 91, 108.) Teemahaastattelun validiteetin säilyttämiseksi saatu aineisto kirjoitetaan puhtaaksi, sille tehdään luokitukset ja etsitään yhteydet käytettävään teoriaan. Observoinnin tulokinnassa on tärkeää osata perustella kaikki syntyneet johtopäätökset. (Ojasalo, Moilanen, & Ritalahti 2015, 110,119.) Laadullisen tutkimuksen luotettavuus varmistetaan kuvaamalla prosessi tarkasti tulokinnat perustellen (Ojasalo ym. 2015, 104-105). Prosesin tarkka kuvaus tarkoittaa sitä, että tarkkuus säilytetään koko tutkimuksen ajan, haastattelut ja havainnoinnit kirjataan tarkasti ylös. Tällä tarkoitetaan haastattelu- ja havainnointitilanteen dokumentointia totuudenmukaisesti. Kaikki mahdolliset häiriötekijät ja virhetulokinnat on raportoitava. (Hirsjärvi ym. 2016, 232.) Tutkimustulokseen vaikuttaa tutkimusmenetelmien ja -välineiden valinta, mutta siihen vaikuttaa lisäksi yksilön käsitys tutkittavasta ilmiöstä. Arvioitaessa tutkimuksen luotettavuutta, on huomioitava kokonaisuus. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 20, 140.) Teemahaastattelut tehtiin molemmille haastateltaville siten, että haastattelutilanteet rauhoitettiin kaikilta mahdollisilta häiriötekijöiltä. Haastatteluja varten varattiin rauhallinen tila ja varmistettiin, ettei puhelimet aiheuta keskeytyksiä haastattelujen aikana. Haastattelut dokumentoitiin kirjoittamalla käsin saadut vastaukset muistiinpanoihin.

Tutkimusaineistoa kerättiin lisäksi internetin hakukoneita apuna käyttäen. Hakukoneiden avulla kartoitettiin ensin markkinoilla toimivia verkkolaskutusjärjestelmiä tarjoavia palveluntarjoajia. Palveluntarjoajien kartoituksen jälkeen tutustuttiin heidän verkkosivustojensa avulla tarjolla oleviin järjestelmäratkaisuihin. Tämän pohjalta tehtiin alustava järjestelmien

karsinta. Vaihtoehtoisiksi jääneille palveluntarjoajille tehtiin tarkentavia kyselyitä sähköpostitse, verkkosivujen chat-palvelulla ja Messengerillä. Näiden lisäksi joidenkin palveluntarjoajien kanssa käytiin tarkentavia puhelinkeskusteluja yksityiskohdista. Näin kerätystä aineistosta tehtiin yhteenveto, jonka avulla pystyttiin vertailemaan helposti palveluita ja järjestelmiä keskenään. Kerätyn aineiston perusteella analysoitiin palveluiden ja järjestelmien sopivuutta yritykselle vertaillen muun muassa käyttäjäystävällisyyttä, ominaisuuksia, hintaa ja tukea.

Opinnäytetyön tutkimuksen tulisi olla virheetön ja tutkimustuloksen luotettavuutta on pystyttävä arvioimaan. Tehdyn tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan reliabeliudella ja validiudella. Reliaabelius merkitsee tehdyn tutkimuksen toistettavuutta. Tutkimus on reliabeli, kun saatu mittaustulos voidaan toistaa. (Hirsjärvi ym. 2016, 231-232.) Tässä opinnäytetyössä reliabelius voidaan todentaa suorittamalla markkinoilla toimivien palveluntarjoajien ja heidän järjestelmiensä vertailu samoilla kriteereillä uudelleen. Uusi tulos saattaa poiketa aiemmin saadusta tuloksesta, mikäli palveluntarjoajia on poistunut markkinoilta, heidän hinnoittelussaan tai palveluissaan on tapahtunut muutoksia. Validiuden on tarkoitus arvioida sitä, onko tutkimusmenetelmäksi valikoitunut tutkimuksen kannalta relevantti menetelmä mittaamaan juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Laadullisessa tutkimuksessa validius osoitetaan kuvaamalla tarkasti kaikki tutkimuksessa toteutetut toimenpiteet. (Hirsjärvi ym. 2016, 231-232.) Tämän opinnäytetyön validius todennetaan avaamalla tehdyt haastattelut ja tutkimukset tarkemmalla tasolla niitä käsittelevissä luvuissa.

Eettisesti hyvän tutkimuksen perustana on noudattaa hyvää tieteellistä käytäntöä (Hirsjärvi ym. 2016, 23). Tutkimuksia jotka tehdään yrityselämän lukuun, on hyvän tieteellisen käytännön lisäksi otettava huomioon yrityselämän eettiset säännökset. Hallamaa, Lötjönen, Launis ja Sorvali (2006, 398) ovat teoksessaan Etiikkaa ihmistieteille kiteyttäneet tutkimuseettiset normit seuraavasti: ”Älä vahingoita tutkimuksesi kohdetta, älä valehtele tutkimustasi koskevista asioista tiedeyhteisölle äläkä yhteiskunnalle, älä varasta muiden aineistoja tai tuloksia”. Tämän opinnäytetyön kaikissa tutkimusvaiheissa ja raportoinnissa on pyritty huomioimaan hyvät tieteelliset menettelytavat edellä mainitun mukaisesti, samalla yrityselämän eettiset säännökset huomioiden.

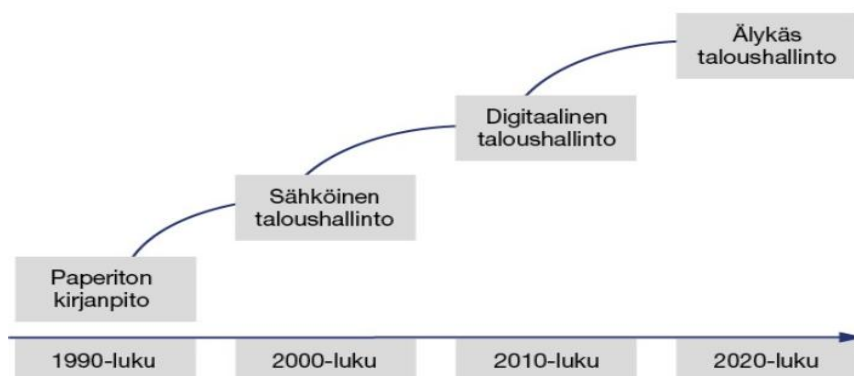
3 Digitaalinen taloushallinto

Ennen digitaalisen taloushallinnon määrittelyä on syytä avata taloushallinnon käsite. Lahti ja Salminen (2014, 16) kirjoittavat, että taloushallinto ymmärretään usein pelkkänä kirjanpitoa, vaikka todellisuudessa se on laajempi kokonaisuus. Yrityksen toiminnan kannalta taloushallinnolla on merkittävä rooli yritystoiminnan harjoittamisen kannalta. Taloushallintoon sisältyvät tehtävät yritys voi hoitaa joko kokonaan tai osittain itse tai se voi ulkoistaa esimerkiksi tilitoimiston hoidettavaksi. (Helanto, Kaisaniemi, Koskinen, Kuntola & Siivola 2013, 12)

”Taloushallinnolla tarkoitetaan järjestelmää, jolla organisaatio seuraa taloudellisia tapahtumia siten, että se voi raportoida toiminnastaan sidosryhmilleen.” (Lahti & Salminen 2014, 16). Edellä mainitun perusteella taloushallinto voidaan jakaa kahteen osaan, ulkoiseen laskentatoimeen ja sisäiseen laskentatoimeen. Ulkoinen laskentatoimi tuottaa yleistä informaatiota pääasiassa yrityksen ulkoisille sidosryhmille. Ulkoisia sidosryhmiä ovat muun muassa työntekijät, omistajat, asiakkaat, viranomaiset. Sisäinen laskentatoimi tuottaa informaatiota yrityksen operatiiviselle johdolle muun muassa taloudellisen päätöksenteon tueksi. (Lahti & Salminen 2014, 16.)

Taloushallinto tuottaa dokumentaatiota yrityksen taloudellisesta tilanteesta sekä sisäiseen käyttöön että yrityksen ulkopuolisille tahoille osittain viranomaismääräysten mukaisesti ja osittain vapaaehtoisesti. Sähköisen taloushallinnon ansioista yritykset pystyvät tuottamaan sekä omien tarpeiden että sidosryhmien tarpeiden mukaisia ajantasaisia raportointeja nopeasti. (Helanto ym.2013, 14.) Väitän, että ilman hyvin organisoitua ja toteutettua taloushallintoa, ei pienellä eikä suurellakaan yrityksellä ole mahdollisuuksia menestyä nykypäivän liike-elämässä. Tästä syystä jokaisen yrityksen on syytä pohtia tarkasti omia taloushallinnon prosessejaan, jotta kaikki tarvittava tieto olisi mahdollisimman reaaliaikaista sekä nopeasti tarkastettavissa ja raportoitavissa.

Sähköisen taloushallinnon käsitettä voidaan kuvata digitaalisen taloushallinnon edeltäjänä (Varanka, Mäkikangas, Hyypiä, Jalonen & Samppala 2017, 13). Taloushallinnon prosessit ovat kehittyneet nopeasti. Tästä syystä sekä sähköisen taloushallinnon että digitaalisen taloushallinnon käsitteet ovat jäämässä historiaan, kun taloushallinnon prosessit siirtyvät kohti älykäästä taloushallintoa. (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 14.) Kuten seuraavasta kuviosta on nähtävissä, taloushallinnon kehitystä kuvataan kymmenen vuoden kehityskelin. On erittäin mielenkiintoista seurata tulevaisuudessa, miten nopeasti kehitys etenee älykkään taloushallinnon johdosta, ja mitä kaikkea sen avulla tullaan saavuttamaan.

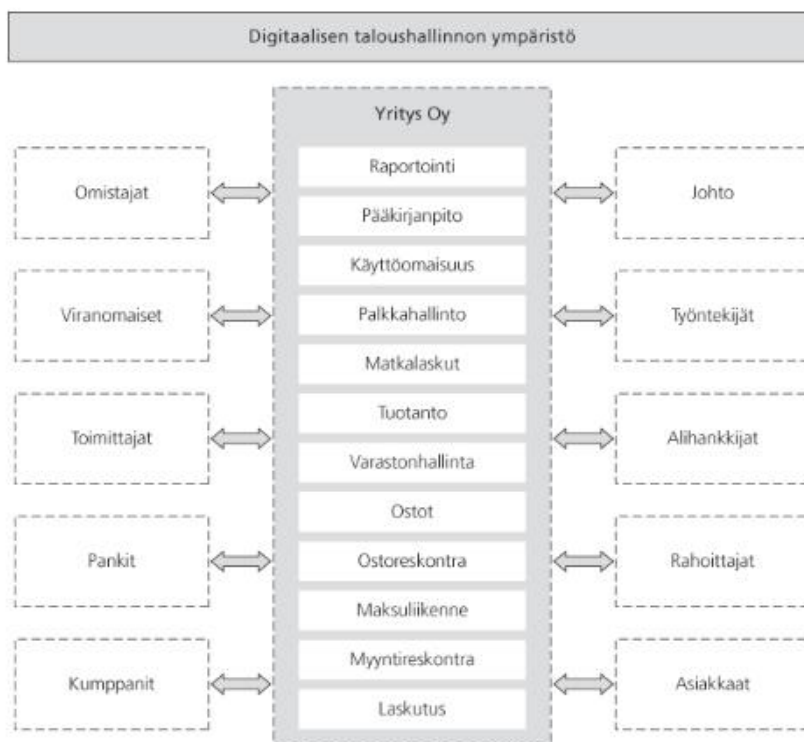

Kuvio 1: Taloushallinnon digitalisoituminen: kehitys paperittomasta kirjanpidosta älykkääseen taloushallintoon (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 14).

Digitaalisen taloushallinnon edeltäjiä ovat olleet paperiton kirjanpito ja sähköinen taloushallinto. Paperittomalla kirjanpidolla tarkoitetaan kirjanpitoa, joka on lakisääteisten tositteiden sähköinen esitystapa (Lahti & Salminen 2014, 27). Paperitonta kirjanpitoa on muun muassa tiliotteiden poimiminen sähköisesti suoraan pankin järjestelmästä (Taloushallintoliitto 2019). Sähköinen taloushallinto on laajempaa taloushallinnon hoitamista teknologiaa hyödyntäen. Sähköistä taloushallintoa on muun muassa kaikkien myynti- ja ostolaskujen lähettäminen, vastaanottaminen ja kierrätys ja matka- ja kululaskujen käsittely (Kuokkanen 2018).

Digitaalisen taloushallinnon käyttöönotto yrityksissä on lisääntynyt voimakkaasti 2000-luvulla, mutta voimakkainta sen kasvu on ollut muutamana viime vuotena. TietoAkseli Oy ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu ovat tehneet yhteistyössä (2015) kyselytutkimuksen pk-yritysten digitaalisen taloushallinnon nykytilasta ja tulevaisuuden tarpeista. Tutkimukseen vastanneista yrityksistä oli 44,8 prosenttia kaikista 396 vastaajasta siirtynyt käyttämään digitaalisia taloushallinnon palveluja 2-5 vuoden sisällä. Saman tutkimuksen mukaan 80 prosenttia kaikista 396 kyselyyn vastanneesta yrityksestä ovat kattavasti digitaalisen taloushallinnon piirissä, koska vastaajien myynti- ja ostolaskuprosessit ovat digitalisoitu. (TietoAkseli, 2015.) Vastaavasti Lahti ja Salminen (2014, 52) kirjoittavat, että Suomessa ostolaskuja verkossa lähettää 70 prosenttia kaikista yrityksistä. Näiden lukujen valossa voidaan todeta, että kasvuvauhti digitaalisten taloushallinnon prosessien osalta on ollut odotetusti nousujohteinen.

Digitaalinen taloushallinto on tietovirtojen ja käsittelyvaiheiden automatisointia siten, että käsittely voidaan hoitaa digitaalisesti. Tietojen digitaalinen käsittely tarkoittaa kaiken kirjanpitoaineiston käsittelyä automaattisesti ilman paperia. Taloushallinnon on siis toimittava sähköisesti koko arvoketjussa seuraavan kuvion mukaisesti, jotta voidaan puhua täysin digitaalisesta taloushallinnosta. (Lahti & Salminen 2014, 24, 53.) Digitaalisen ja sähköisen taloushallinnon ero on se, että kun digitaalisessa taloushallinnossa kaikki käsittelyvaiheet automatisoidaan, niin sähköisessä taloushallinnossa manuaalisia käsittelyvaiheita pyritään vähentämään mahdollisimman paljon (Koivumäki & Lindfors 2012, 20).

Kuvio 2: Digitaalisessa taloushallinnossa prosesseja tarkastellaan yli yritys- ja sidosryhmärajojen (Lahti & Salminen 2014, 25).

Digitaalinen taloushallinto ei rajoitu yrityksen sisäisiin prosesseihin, vaan täydellinen digitaalinen taloushallinto tarkoittaa, että kaikkien sidosryhmien kanssa hoidettavan asioinnin on tapahduttava sähköisesti. Tällä tarkoitetaan tietovirtojen hoitamista nykyaikaisilla työvälineillä sähköisesti muun muassa toimittajien, asiakkaiden, viranomaisten, henkilöstön, rahoittajien ja mahdollisten muiden sidosryhmien välillä. Digitaalisen taloushallinnon ansiosta hitaat manuaaliset käsittelyvaiheet jäävät pois. (Lahti & Salminen 2014, 24, 53.) Taloushallinnon digitalisoiminen luo merkittäviä hyötyjä yritykselle, verrattuna taloushallinnon hoitamiseen perinteisillä menetelmillä. Hyödyt ovat nähtävissä tehokkuutena ja nopeutena. Digitaalinen taloushallinto mahdollistaa yritysten resurssien käyttöä muihin toimintoihin, koska prosessien automatisoinnin avulla saadaan tehostettua muun muassa henkilöstön ajan käyttöä. Yritykset jotka ovat siirtyneet digitaaliseen taloushallintoon, ovat pystyneet parantamaan tehokkuuttaan tältä osin 30-50 prosenttia. Yksittäisten prosessien osalta tehokkuuden parantaminen voi olla jopa 90 prosenttia. (Lahti & Salminen 2014, 33-34.) Yrityksille siirtyminen digitaaliseen taloushallintoon tarkoittaa suoria kustannussäästöjä tehostettujen prosessien myötä.

Tehokkuuden ja nopeuden lisäksi digitaalinen taloushallinto on ekologista, koska paperin käsittelyn eri vaiheet on poistettu taloushallinnon prosesseista. Laskuja ei tulosteta, paperisia laskuja ei oteta vastaan ja kaikki muu aikaisemmin tulostettu materiaali kulkee sähköisesti

sidosryhmien välillä. Edellä kuvatun toimintamallin mukaisesti toimimalla pystytään vaikuttamaan liikkumisen ja paperinkulutuksen oleelliseen vähenemiseen. Voidaankin todeta, että digitaalisen taloushallinnon ansiosta saadaan vähennettyä yritysten hiilijalanjälkeä.

4 Lasku

Yrityksissä käsitellään kahdenlaisia laskuja: myyntilaskuja ja ostolaskuja. Lasku on myyjän laatima paperinen tai sähköinen tosite ostajalle siitä, mitä on ostettu ja miten sovittu hinta tavarahan tai palvelun ostosta tulee myyjälle maksaa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että myyjä laatii suoritteestaan myyntilaskun hankinnan tehneelle taholle. Laskun vastaanottajalle lähetetty lasku on ostolasku. Laskulle on määritelty lainsäädännössä tarkasti ne muotovaatimukset, jotka laskulla tulee vähintään ilmoittaa. (Suomen Perintätoimisto Oy, 2016). Arvonlisäverolain (29.6.2012/399) mukaan laskulle tulisi olla merkittynä seuraavassa kuviossa näkyvät tiedot. Kuviossa nämä pakollisesti kirjattavat tiedot ovat kirjoitettu laskulle punaisella ja vapaaehtoiset, hankintoja suorittavien tahojen vaatimat tiedot ovat kirjoitettu vihreällä.

Yritys Oy (3) Mallitie 100 00100 KAUPUNKI		LASKU 1(1)					
Asiakasyritys Oy (3) Asiakastie 200 11111 KYLÄ		Laskun päiväys 18.8.2019 (1) Laskunumero 1001 (2)					
Y-tunnus: 2222222-2 (3)		Eräpäivä 17.9.2019 Maksuehto 30 pv netto					
		Huomautusaika 7 vrk Viivästyskorke 10%					
		Viiteenime Työnnumero 11111 Viiteenime Timo Tilaaja / Kylä					
Numero	Nimike	Määrä	Yks.	Ä-hinta EUR	Alv %	Ale %	Yhteensä EUR
	Rakennustyöt tunti-istat mukaisesti ajalla 1.-18.8.2019 (4)	100	h (4)	100,00	0	0	10 000,00
							(5)
Veroton yhteensä EUR							10 000,00
YHTEENSÄ EUR							10 000,00
HUOM! Käännetty verovelvollisuus ALVL 8 c § (6)							
Viiteennumero mainittava maksettaessa.							
Eräpäivä 17.9.2019		Viiteennumero 4444 4444		Yhteensä 10 000,00			
Yritys Oy Mallitie 100 00100 KAUPUNKI		Puhelin: 000 123 4567 sähköposti: info@yritys.fi Nettisivut: www.yritys.fi		Y-tunnus: 1234567 (3) ALV-numero: FI1234567			
Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer		IBAN FI12 1212 1212 1212 1212		BIC BICIIIIOY			
Saaja Mottagare		Yritys Oy Mallitie 100 00100 Kaupunki		Laskunumero 1001 Viiteennumero mainittava maksettaessa.			
Maksajan Betalsare		Asiakasyritys Oy Asiakastie 200 11111 Kylä					
Allekirjoitus Underskrift				Viiteen- Ref.nr 4444 4444			
Tiliääno Fria kortet nr				Eräpäivä Fört.öag 17.9.2019		Euro 10 000,00	
				Maksu viitetään saajalle maksujen viilityksen ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella. Betalningen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betalaren angivit.			
PANKKI BANKEN							

Kuvio 3: Mallilasku

Lainsäätäjän asettamia pakollisia tietoja ovat arvonlisäverolain (29.6.2012/399) mukaan: laskun päiväys (1), laskun yksilöivä juokseva tunniste (2), myyjän ja ostajan arvonlisäverotunnus, nimi ja osoite (3), myytyjen tavaroiden määrä ja laji tai palvelujen laajuus ja laji sekä toimitus-/suorituspäivä (4), veron peruste jokaisesta verokannasta tai verottomuuden osalta, yksikköhinta ilman veroa sekä hyvitykset ja alennukset, mikäli niitä ei ole huomioitu yksikköhinnassa (5), verokanta (5), myyntivaltiossa suoritettavan veron määrä kyseessä olevan jäsenvaltion valuutassa (5), mikäli myynnistä ei suoriteta veroa, merkintä verottomuudesta taikka viittaus tämän lain tai arvonlisäverodirektiivin asianomaiseen säännökseen (6), jos verovelvollinen on 2 a, 8 a-8 d tai 9 §:n taikka toisen jäsenvaltion 2 a tai 9 §:ää vastaavan säännöksen perusteella ostaja, merkintä "käännetty verovelvollisuus"; (27.6.2014/507) (6). Edellä mainitut kohdat löytyvät yllä olevasta mallilaskusta. Arvonlisäverolain mukaan laskulla pitää näkyä merkintä "itselaskutus", mikäli ostaja laatii laskun itse. Mikäli laskulla muutetaan aikaisemmin annettua laskuja, pitää laskulla on olla yksiselitteinen viittaus tähän laskuun. Tällainen viittaus voi olla esimerkiksi "hyvitys laskulle numero 22222".

Pakollisten laskumerkintöjen lisäksi laskulle voidaan merkitä niin sanottuja vapaaehtoisia tietoja, jotka helpottavat ostajaa kohdistamaan ja tiliöimään saamansa laskut oikeille kustannuspaikoille. Vapaaehtoisesti merkityt tiedot nopeuttavat ja helpottavat ostolaskujen sisäistä kiertoa yrityksissä. Vapaaehtoiset merkinnät ovat nykyisin ostajan puolelta tarkkaan määriteltyjä tietoja, jotka ilmoitetaan tilausten tai hankintojen yhteydessä. Mikäli toimitetulta laskulta puuttuvat hankinnan suorittaneen tahon ilmoittamat kohdentavat yksilöintitiedot, kieltäytyvät he vastaanottamasta laskuja ostoreskontraansa. Ostolaskulle vaadittavat vapaaehtoiset tiedot voidaan merkitä esimerkiksi viitteemme ja viitteenne sarakkeisiin.

Sähköisesti lähetettävä lasku korvaa postitse lähetettävän paperisen laskun. Sähköisessä laskutuksessa lasku toimitetaan vastaanottajalle sähköisessä muodossa, vastaanottajan omaan järjestelmään käsiteltäväksi. Jotta laskuja voidaan lähettää ja vastaanottaa sähköisesti, tarvitaan sitä varten erillinen järjestelmä. Sähköinen laskutus voidaan toteuttaa joko lisenssillä ostetulla omalle koneelle asennettavalla järjestelmällä, tai pilvipalveluna ostetulla järjestelmällä. Järjestelmän hankinnan lisäksi on tehtävä sopimus verkkolaskuoperaattorin tai pankin kanssa sähköisten laskujen lähettämisestä ja vastaanottamisesta. (Hakonen, Eklund & Roos 2017, 171.) Suomessa toimivia verkkolaskuoperaattoreita ovat: Visma (Maventa), Tieto, Tradeshift, Telia, Strålfors, Pagero, Opus Capita Group, Notebeat, Liaison, InExchange Factorum AB, HighJump, Enfo Zender, CGI, Basware, Apix ja YAP. Verkkolaskuja välittäviä pankkeja Suomessa ovat: Aktia, Danske Bank, DNB Bank ASA, Handelsbanken, Nordea, OP-Pohjola ryhmä, POP pankki, SEB, S-pankki, Säästöpankit ja Ålandsbanken. (Varanka ym. 2017, 56-56.)

Sähköisen laskutuksen vaihtoehtoja ovat verkkolasku, e-lasku, OVT-lasku eli EDI-lasku ja sähköpostilasku. Yrityksille lähetettävää sähköistä laskua kutsutaan verkkolaskuksi ja kuluttajille

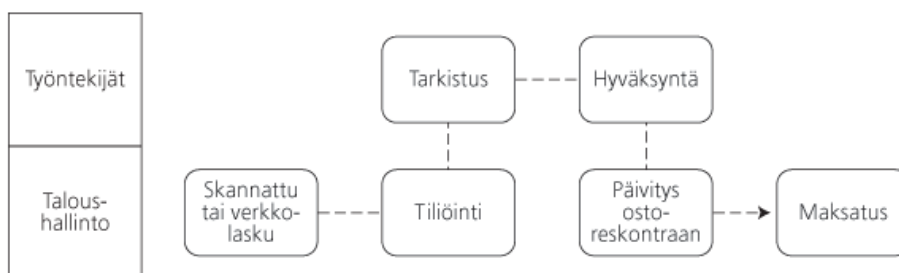
lähetettävää sähköistä laskua e-laskuksi. Yrityksillä pitää olla käytössä järjestelmä joka pysyy vastaanottamaan lähetettyjä verkkolaskuja, kun taas kuluttajien e-laskut lähetetään verkkopankkiin. OVT-lasku on konekielisesti lähetettävä määrämuotoinen lasku, joka yleensä kytkeytyy suoraan tehtyyn tilaukseen. OVT-laskutus vaatii vastaanottajalta sopivan ohjelmiston sekä OVT-operaattorisopimuksen. Sähköpostilasku lähetetään vastaanottajalle joko sähköpostiviestinä tai pdf-tiedostona sähköpostin liitteenä. (Hakonen, Eklund & Roos 2017, 171-173.) Verkkolaskut toimitetaan vastaanottajille erilaisissa formaateissa. Verkkolaskuformaattilla tarkoitetaan verkkolaskujen tiedostomuotoja eli esitystapaa laskusanomasta. Suomessa yleisin verkkolaskuformaatti on Finvoice ja toiseksi yleisin on TEAPSS (Maventa 2019).

4.1 Ostolasku

Ostolaskut muodostavat käytännössä suurimman osan yrityksen kirjanpidosta. Näin ollen ostolaskuprosessi on eniten aikaa vievä taloushallinnon prosessien osa-alue. Tästä syystä voidaan todeta, että ostolaskujen käsittely on merkittävä osa yrityksen taloushallintoa. Ostolaskujen käsittely on suuri kustannuserä yrityksissä ja sitä voidaan tehostaa sähköisellä ostolaskujärjestelmällä. Sähköistämällä ostolaskuprosessit inhimilliset näppäilyvirheet vähenevät ja läpimeinoajat ovat lyhyemmät. (Lappalainen 2017; Similä 2019.)

Ostolaskut ovat laskuja, jotka yritys saa maksettavakseen ostaessaan tavaroita tai palveluita. Yritys voi itse määritellä, miten haluaa vastaanottaa ostolaskunsa. Perinteinen tapa on vastaanottaa lasku paperisena postin välityksellä. Tämä on vanhanaikaista ja kallista. Tästä kehittyneempi tapa on toimia sähköisesti joka tarkoittaa, että lasku voidaan vastaanottaa sähköpostin liitteenä esimerkiksi pdf-muotoisena. Digitaalisesti vastaanotettu ostolasku vastaanotetaan verkkolaskuna suoraan ostolaskujärjestelmään, josta se saadaan helposti ja nopeasti kierrätettyä yrityksen prosessien mukaisesti. (Lahti & Salminen 2014, 52-57.) Ostolaskuja käsitellään yrityksissä ostoreskontrassa. Kaikki yritykselle saapuneet laskut kirjataan ostoreskonttaan ja maksetaan ostoreskontran kautta. Ennen maksamista lasku on tarkistettava. Yrityksestä riippuen ostolaskut voivat kiertää useammankin henkilön hyväksyttävänä ennen maksunpanoa. (Eklund & Hakonen 2018, 112-119.)

Yrityksen sähköinen ostolaskuprosessi alkaa, kun se vastaanottaa laskun. Lasku tiliöidään, tarkastetaan, hyväksytään, päivitetään ostoreskontraan ja maksetaan. Ostolaskuprosessi päättyy, kun se on kirjattu kirjapitoon ja arkistoitu. (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 97.) Seuraavassa kuviossa on esitetty sähköisen ostolaskuprosessin eteneminen.

Kuvio 4: Sähköinen ostolaskuprosessi, kun laskuun ei liity järjestelmään tallennettua tilausta tai sopimusta (Lahti & Salminen 2014, 55).

Sähköisessä ostolaskuprosessissa joka ei ole integroitu ostotilauksiin tai -sopimuksiin, lasku vastaanotetaan suoraan järjestelmään joko verkkolaskuna tai skannattuna paperilaskulta jolloin perustiedot laskulta tallentuvat automaattisesti. Ostolaskun tiliointi tapahtuu joko automaattisesti, tai se voidaan tehdä manuaalisesti, mutta automaattinen tiliointi on tehokkaampi tapa. Tiliöinnin jälkeen lasku on tarkastettava ja hyväksyttävä. Tämä kierrätys voidaan hoitaa automaattisesti määriteltyjen kierrätysääntöjen mukaisesti tai manuaalisesti. Laskun tarkastaa yleisimmin tilauksen tehnyt henkilö, jonka jälkeen lasku siirtyy esimerkiksi esimiehelle hyväksyttäväksi. Tarkastuksen ja hyväksynnän jälkeen lasku kirjautuu automaattisesti ostoreskontraan, jonka perusteella muodostuu pankkiin maksuaineisto laskujen maksuun. (Lahti & Salminen 2014, 54-55; Eklund & Hakonen 2018, 117-118.)

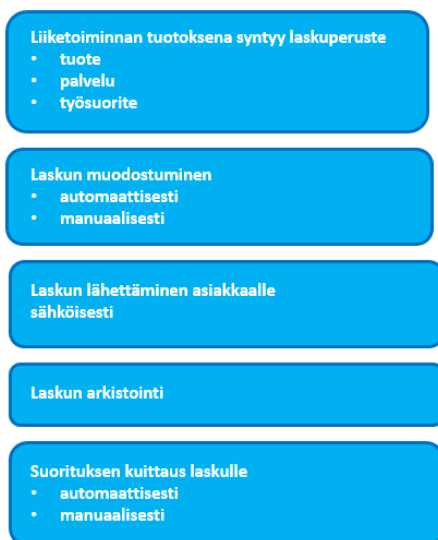
4.2 Myyntilasku

Myyntilasku on yrityksen kannalta merkittävä toiminto. Virheellinen ja viivästynyt laskutusprosessi heikentää yrityksen maksuvalmiutta. Oikeellinen ja reaaliaikainen laskutus on hyvää asiakaspalvelua. Maksuvalmiuden heikkenemisen lisäksi asiakaspalvelun laatu ja yrityksen uskottavuus kärsivät asiakkaiden silmissä, mikäli laskut ovat virheellisiä. Laskuttavan yrityksen on ymmärrettävä, että laskutus on osa yrityksen imagoa. (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 120.) Sähköisen laskutuksen etuna on virheiden väheneminen, koska laskuperustetiedot tallennetaan vain yhden kerran. Samalla sähköinen laskutus tehostaa myyntilaskutukseen käytettävää aikaa säästäten näin henkilöresursseja ja nopeuttaa saatavien kotiuttamista. (Helanto ym. 2013, 43.)

Myyntilaskut ovat laskuja, joita yritys lähettää periessään maksuja suoritteistaan eli tuottamistaan palveluista tai tavaroista. Myyntilaskuja ja niihin saapuneita suorituksia käsitellään myyntireskontraan. Yrityksen asiakkailleen lähettämät laskut kirjataan myyntireskontraan, jossa seurataan niille tulevia suorituksia. Suoritukset kirjataan laskuille joko manuaalisesti tai sähköisesti. (Eklund & Hakonen 2018, 86-87.) Samoin kuin ostolaskutkin, voidaan myyntilaskut lähettää perinteisesti paperipostilla, sähköisesti sähköpostin liitteenä tai digitaalisesti verkkolaskuna. Täysin digitaalinen verkkolaskutus tarkoittaa sitä, että ostaja pystyy vastaanottamaan laskun digitaalisesti.

Laskutuksen tehokkuutta tulisi tarkastella siten, että koko laskuttamisprosessi on mahdollisimman pitkälle automatisoitua. Tämä on laskuttavalle organisaatiolle toimintojen tehostamisen kannalta tärkeää, tärkeämpää kuin se, mitä kanavaa käytetään asiakasta laskutettaessa. (Lahti & Salminen 2014, 78.) Seuraavassa kuviossa on havainnollistettu myyntilaskuprosessi.

Myyntilaskuprosessin kuvaus

Kuvio 5: Myyntilaskuprosessi

Ennen kuin myyntilasku voidaan asiakkaalle lähettää sähköisesti, on se ensin muodostettava. Lasku voidaan tehdä manuaalisesti laskutusjärjestelmällä tai se voidaan muodostaa automaattisesti järjestelmään tallennettujen tietojen perusteella. Laskutusperusteena on palveluiden käyttö tai tehdyt suoritteet. Laskutus voidaan tehdä esimerkiksi tehtyjen tuntien perusteella. Tiedot tallennetaan ensin järjestelmään asiakkaan tietoihin, asiakkaan toimeksiannolle tai työtuntiseurantaan, josta laskutusperusteet välittyvät suoraan muodostuvalle laskulle. Laskun lähettämisen jälkeen se arkistoidaan kirjanpitoa varten. Asiakkaan maksusuorituksen saavuttua, suoritus kuitataan laskulle joko automaattisesti tai manuaalisesti. Laskutusprosessin tehokkuuden säilyttämiseksi on pyrittävä välttämään samojen tietojen ylimääräisiä käsittelykerroja. Tehokkaan myyntilaskutusprosessin edellytyksenä on, että tieto laskuille välittyy suoraan alkulähteiltä. (Lahti & Salminen 2014, 78-79, 84-85, 90-91.)

Myyntilaskua muodostettaessa on tiedettävä tarkasti laskutusperusteet ja laskulla käytettävä verokanta muiden pakollisten laskumerkintöjen lisäksi. Luvussa neljä on käsitelty tarkemmin arvonlisäverolain (29.6.2012/399) mukaisia pakollisia laskulle merkittäviä tietoja. Laskutusperuste ja laskutettava taho määrittävät käytettävän verokannan. Arvonlisäverolaissa ja verotajan ohjeistuksissa on tarkasti selvitetty verottoman ja verollisen laskutuksen perusteet. Esimerkiksi rakennusalalla on ollut jo vuodesta 2011 alkaen käytössä käänteinen arvonlisävero-

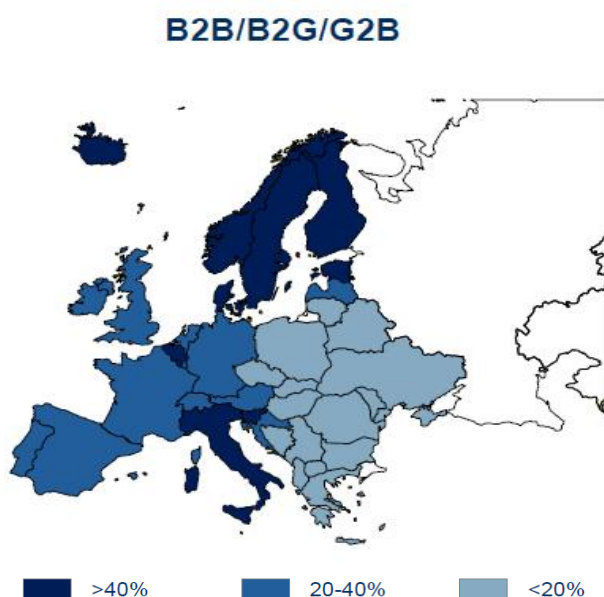
tus. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että määriteltyjen ehtojen täytyessä, arvonlisäverovelvollinen ei olekaan myyjä vaan ostaja. Myyntilaskutus luodaan tästä syystä nolla verokannalla ja laskulla on oltava merkintä: ALVL 8 c § joka viittaa ostajan verovelvollisuuteen. (Verohallinto 2017; Eklund & Hakonen 2018, 65.) Rakennusalan käänteinen arvonlisäverotus on yksi keino vähentää alan harmaata taloutta.

5 Verkkolaskutuksen nykytila

Suomi on nykyhetkellä yksi verkkolaskutuksen edelläkävijämaa tehtäessä vertailua Pohjoismaihin ja muuhun Eurooppaan. Se ei tarkoita sitä, että tilanne olisi erinomainen. Kehitysuunta on tilastojen valossa parempi, mutta Suomi ei ole aina ollut verkkolaskujen käyttöön-otossa edelläkävijöiden joukossa. Tämä selviää Helsingin seudun kauppakamarin teoksessa ”Verkkolasku kuntoon!”, jonka mukaan vuonna 2010 Suomi on yhdessä Tanskan, Saksan ja Ruotsin kanssa kuulunut keskikastiin verkkolaskujen lähettämässä. (Kurki, Lahtinen, & Lindfors 2011, 12.) Seuraavissa kappaleissa selvitetään verkkolaskutuksen käyttöönoton kehitysuuntaa sekä sitä, miten käyttöönotto todennäköisesti tulee kasvamaan EU:n digitalisatiorankkeeseen kuuluvan niin sanotun verkkolaskulain myötä.

Seuraavassa kuviossa on esitetty yritysten ja julkisyhteisöjen verkkolaskujen osuuksia Euroopassa. Suomessa toimivista yrityksistä noin 70 prosenttia on siirtynyt verkkolaskutukseen (Visma 2019). Yleisintä verkkolaskutus on suurissa ja keskisuurissa yrityksissä, mutta vähitellen se on yleistymässä pienimissäkin yrityksissä. Tähän asettaa osittain painetta 1.4.2019 voimaan tullut EU:n verkkolaskutusdirektiivi 2014/55/EU jonka mukaisesti eduskunta on säätänyt lain direktiivin täytäntöönpanoa varten: Laki hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta 241/2019 (Finlex 2019). Laki velvoittaa valtion keskushallintoviranomaisia ja yhteishankintayksiköitä vastaanottamaan kaikki laskut verkkolaskuina. (Robo Capital 2018, Valtiokonttori 2019.) Laki laajenee 1.4.2020 koskemaan kaikkia elinkeinonharjoittajia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen on pyydetessä toimitettava toiselle yritykselle lasku sähköisessä muodossa. Yritykset joiden liikevaihto on alle 10 000 euroa, ovat vapautettuja tästä niin sanotusta verkkolaskulaista. (Valtiokonttori 2019, Netvisor 2019.) Edellä mainitun johdosta voidaan odottaa useamman pienenkin yrityksen siirtyvän verkkolaskutukseen hyvissä ajoin ennen verkkolaskulain seuraavan vaiheen voimaantumista.

Yrityksien pakottaminen verkkolaskutuksen käyttöönottoon lainsäädännön perusteella on merkittävä askel taloushallinnon digitalisaation kehittymiselle. Verkkolaskutukseen siirtymisellä on merkittäviä hyötyjä kansantalouden kannalta. Euroopan tasolla lähetettävien ja vastaanotettavien laskumäärien arvioidaan olevan noin 30-40 miljardia. Suomessa vastaava luku on noin 500 miljoonaa laskua. Näistä noin 200 miljoonaa laskua lähetetään ja vastaanotetaan yritysten välillä. Mikäli kaikki laskut lähetettäisiin verkkolaskuina toisi se huomattavia säästöjä yrityksille, koska laskutuksen automatisointi vähentää tuottamattoman työn määrää. Tämä johtaa siihen, että yritys pystyy käyttämään henkilöstöresurssejaan kannattavampaan työhön.

Kuvio 6: Yritysten ja julkisyhteisöjen verkkolaskujen osuus Euroopassa 2019 (Koch 2019).

Verkkolaskutuksen käyttöä Euroopassa on pyritty vahvistamaan EU-digitalisaatiohankkeella, jonka yhtenä tarkoituksena oli yhdenmukaistaa Europan sisämarkkinoiden verkkolaskutusstandardeja. Vahvistuminen on havaittavissa edellä olevan kuvion perusteella. Billentis tekee verkkolaskutuksen markkinatutkimusta ja julkaisee säännöllisesti tekemiään tutkimustuloksia. Viimeisimmän tutkimuksen mukaan Euroopassa yritysten ja julkisyhteisöjen välinen verkkolaskutus on yleisintä Pohjoismaissa. Pohjoismaiden lisäksi merkittävää kasvua verkkolaskutuksessa on tapahtunut Virossa, Italiassa ja Belgiassa vertailtaessa vastaavaa vuoden 2018 tutkimusta vuoden 2019 tutkimukseen. (Koch 2019.)

5.1 Siirtyminen verkkolaskutukseen

Verkkolaskutukseen siirtyminen on yrityksen kannalta merkittävä kehitysaskel taloushallinnon digitalisoinnin näkökulmasta. Aiemmissa luvuissa on jo todettukin, että täysin digitaalinen taloushallinto tarkoittaa kaikkien taloushallinnon osaprosessien hoitamista kokonaan sähköisissä kanavissa eri sidosryhmien välillä (Lahti & Salminen 2014, 24, 53; Koivumäki & Lindfors 2012, 20-25). Tästä syystä verkkolaskutus ei yksinään merkitse taloushallinnon digitalisoimista, vaan se on yksi taloushallinnon prosessien osa taloushallinnon kokonaisvaltaisessa digitalisoinnissa. Verkkolaskutuksen käyttöönotto on keino tehostaa ja nykyaikaistaa yrityksen laskutusprosesseja, mutta samalla sitä voidaan pitää yhtenä imagotekijänä yrityksen kannalta. Verkkolaskutukseen siirtyminen kertoo sidosryhmille yrityksen halukkuudesta kehittää toimintojaan ja valmiudesta toimia yhteiskunnan tahtotilan mukaisesti. Toisaalta edellisessä luvussa mainittu verkkolaskulaki eli Laki hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta 241/2019 (Finlex 2019), tulee varmasti kiihdyttämään yrityksiä verkkolaskutukseen kiihtyvällä tahdilla. Seuraavissa kappaleissa tarkastellaan seikkoja, jotka yrityksen tulisi ottaa huomioon verkkolaskutukseen siirtymisessä.

Sujuvan verkkolaskutuksen käyttöönoton kannalta yrityksen kannattaa käyttää riittävästi aikaa hankkeeseen ja sitouttaa siihen erikseen nimetyt henkilöt yrityksen taloushallinnosta. Ensimmäisessä vaiheessa on avattava yrityksen omat taloushallinnon prosessit ja käytössä olevat järjestelmät, on tehtävä arvio verkkolaskutukseen siirtymisestä aiheutuvista prosessimuutoksista ja pidettävä laskutus- ja myyntiorganisaatiot ajan tasalla meneillään olevasta hankkeesta. Verkkolaskutukseen siirtyminen on kokonaisuudessaan yksinkertaista, mutta yrityksen kannalta oikean ratkaisun löytämiseksi on tehtävä pohjatyöt huolellisesti. Toisessa vaiheessa tulee perehtyä markkinoilla toimiviin palveluntarjoajiin ja heidän järjestelmiinsä. Perehtyminen tulee tehdä riittävän syvästi, jotta pystyy ymmärtämään yrityksen tarpeet ja tavoitteet ja kertomaan ne mahdollisimman tarkasti palveluntarjoajille. (Kurki ym. 2011, 58; Varanka ym. 2017, 51, 54.)

Mikäli päädytään toteuttamaan verkkolaskutus työpöytäjärjestelmällä, on syytä selvittää kuvaukset järjestelmien käytännön toteutuksesta. Kuvaukset järjestelmien toteutuksista on helppoa selvittää palveluntarjoajien verkkosivuilta tai olemalla suoraan yhteydessä palveluntarjoajiin. Selvittämällä palvelun käytännön toteutus, saadaan poissuljettua mahdolliset riskipaikat ja otettua huomioon ennalta arvaamattomia työvaiheita. (Kurki ym. 2011, 66.) Lähes kaikilla palveluntarjoajilla on olemassa mahdollisuus testata järjestelmiä etukäteen, joko demo-versioilla tai oikealla järjestelmällä tietyn määritellyn koekäyttöajan puitteissa. Tämä on verkkolaskutuksen käyttöönottoa suunnittelevalle yritykselle loistava keino testata eri järjestelmien toimintoja ja niiden sopivuutta yrityksen omiin tarpeisiin.

Järjestelmien kartoitusvaiheessa on mahdollista kysyä käyttäjäkokemuksia järjestelmiä käyttäviltä yrityksiltä. Näiltä referenssikohteilta saatavat tiedot ovat arvokkaita, koska niiden avulla on helppo peilata ja arvioida järjestelmien sopivuutta oman yrityksen toimintaan ja tarpeisiin. Referenssikohteet ovat usein listattuna palveluntarjoajien sivustoille, joten käyttäjien löytäminen ja yhteydenottaminen eivät ole vaikeaa.

Kolmannessa vaiheessa ovat selvillä yrityksen tarpeet ja vaatimukset järjestelmän suhteen sekä kartoitettuna ovat yritykselle sopivat järjestelmät. Näin ollen lopullisessa vertailussa tehtäväksi jää järjestelmien kulujen ja ominaisuuksien vertaileminen. Tässä on syytä olla tarkkana. Kulut näyttävät muodostuvan pitkälle samoista tekijöistä, mutta yksityiskohtaisempia vertailuja tehtäessä eroja kuluissa syntyy. Kokonaiskuluja huomioitaessa on ratkaistava, mitkä kulut ovat oman yrityksen kannalta merkittäviä ja mitkä niistä halutaan ottaa huomioon. Varanka ym. (2017, 65) kirjoittavat, että kokonaiskuluina tulisi huomioida: aloituskulut, kuukausikulut ja maksulliset asiakaspalvelun puhelinnumerot. Ominaisuuksien osalta on tärkeää ottaa huomioon, mitä verkkolaskustandardia järjestelmä käyttää. Tämä on tärkeää siitä syystä, että esimerkiksi laskujen liitteiden välityksessä on vaihtelua eri standardien välillä. (Kurki 2011, 10; Varanka ym. 2017, 65.)

Kartoituksen loppuvaiheessa on otettava viimeistään huomioon järjestelmille tarjottavat tukipalvelut. Miten, milloin ja missä kanavissa eri palveluntarjoajat tuettavat syntyneiden ongelmatilanteiden tuen. Useilla palveluntarjoajilla on verkkosivuillaan tarjolla tukisivuja, joiden kysymys ja vastaus -pankin kautta voi etsiä syntyneeseen ongelmaan ratkaisua ympäri vuorokauden. Monella on tarjolla yksityiskohtaisia ohjevideoita käyttöönottoon ja myöhempää järjestelmän käyttöä varten. Parhaimmilla palveluntarjoajilla on käytössä kaikki mahdolliset tukikanavat: verkkosivuilta löytyvä tuki, puhelinpalvelu, verkkosivujen chat-palvelu ja sähköpostituki. Puhelintuki on lähes aina maksullista, mutta tuki muissa kanavissa ilmaista. Suurimmat palveluntarjoajat järjestävät asiakkailleen lisäksi ryhmäkoulutuksia, jotka voivat olla osittain ilmaisia. Yritykselle räätälöidyt omat koulutukset ovat aina maksullisia.

5.2 Verkkolaskutuksen hyödyt yritykselle ja verkkolaskutusprosessi

Verkkolaskutuksella saavutetaan yrityksen kannalta useita hyötyjä. Näitä hyötyjä ovat esimerkiksi kustannustehokkuus ja edullisuus perinteisesti tulostettaviin ja postitettaviin laskuihin verrattuna. Suurimman hyödyn verkkolaskutukseen siirtymisessä saavuttavat ne yritykset, jotka edelleen tulostavat ja postittavat laskunsa itse. (Kurki 2011, 50; Koivumäki & Lindfors 2012, 21). Visman (2019) Verkkolaskujen hyödyt ja käyttöönotto -oppaan mukaan verkkolaskut tuovat yritykselle noin 25-35 prosentin säästöt laskujen käsittelyyn kulutetun ajan ja laskutuksen kustannusten osalta. Kansantalouden kannalta verkkolaskutuksen hyödyksi voidaan lukea sen läpinäkyvyys osapuolien kesken ja verotuksen oikeellisuuden osalta. Näin ollen verkkolaskutuksen avulla voidaan ehkäistä ja vähentää harmaata taloutta. (Lahti & Salminen 2014, 83.) Suomen valtio on vuosien ajan panostanut harmaan talouden kitkemiseen erilaisin keinoin. Mielestäni verkkolaskutuksen käyttöönotto on yksi parhaista keinoista harmaan talouden estämiseksi. Se on samalla erinomainen keino yrityksen sisäisen valvonnan kannalta, koska laskut ovat tarvittaessa helposti tarkastettavissa useamman henkilön toimesta.

Prosessien automatisointi tehostaa taloushallinnon hoitamiseen käytettyä aikaa ja henkilöstöresursseja vapautuu muihin tehtäviin. Virhemahdollisuudet pienevät ja laskujen kiertonopeus niin tarkastuksen kuin maksatuksenkin osalta nopeutuvat. Seuraavassa kuviossa on kuvattu verkkolaskuprossia laskun lähettämisestä suorituksen saapumiseen.

Kuvio 7: Näin verkkolaskutus toimii (Leraillez 2011).

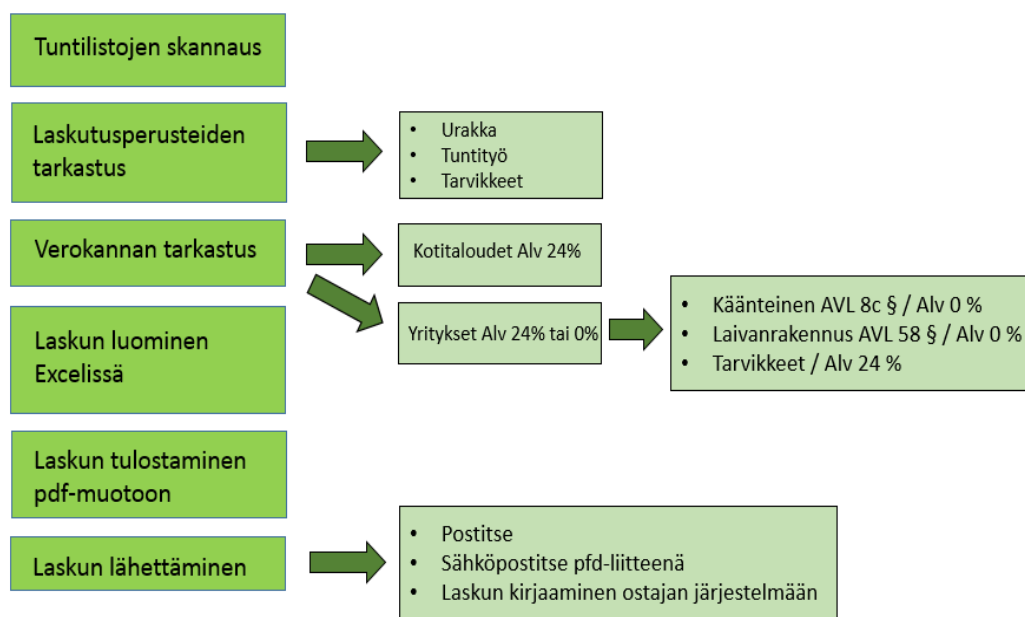
Verkkolaskutukseen siirtyminen tehostaa ja nopeuttaa yrityksen laskutusprosessia. Lasku muodostetaan laskutusjärjestelmällä joka voi olla yksitaiselle työasemalle asennettu järjestelmä, tai useammalla laitteella käytettävissä oleva pilvipalvelujärjestelmä. Molemmat järjestelmät mahdollistavat laskun lähettämisen suoraan verkkolaskuna ilman, että se vaatisi laskun lähettäjältä muita erillisiä toimia. Muodostettu lasku välittyy lähettäjän verkkolaskuoperaattorin kautta asiakkaan verkkolaskuoperaattorille ja sieltä suoraan asiakkaan järjestelmään. Asiakas maksaa laskun joko suoraan omasta järjestelmästä pankkiyhteyden kautta, tai vaihtoehtoisesti vie maksutiedot manuaalisesti itse pankin järjestelmään. Suorituksen jälkeen maksu välittyy yritykselle pankista, joko suoraan järjestelmään viitemaksuaineistona tai yritys käy itse tarkastamassa saapuneet suoritukset kuitaten laskut maksetuksi manuaalisesti. Virheettömästi toimiessaan edellä kuvattu verkkolaskutusprosessi on tehokas ja nopea automatisoinnin johdosta. Tehokkuus ja nopeus perustuvat siihen, että verkkolaskutusprosessista on poistunut useita välivaiheita verrattaessa sitä perinteiseen tai osittain sähköiseen laskutusprosessiin.

6 Kohdeyrityksen laskutus käytännössä

Monet pienet ja keskisuuretkin yritykset painivat edelleen sähköiseen laskutukseen liittyvien ongelmien parissa. Suuret yritykset vastaanottavat laskuja vain sähköisesti ja edellyttävät tätä toimintamallia laskuttajiltaan. Tämä on haasteellista pienille yrityksille, joilla ei ole aikaa tutkia ja vertailla markkinoilla olevia palveluita. Tästä johtuen yritykset ajautuvat helposti käyttämään vaihtoehtoisia tapoja laskuttaa asiakkaitaan sähköisesti. Vaihtoehtoiset toimintamallit ovat hankalia, koska yrityksillä on erilaisia järjestelmiä käytössään. Yritysten tulee tarkastella perusteellisesti uusiin järjestelmiin siirtymisen aiheuttamia kustannuksia, verraten niillä saavutettavia hyötyjä (Varanka ym. 2017, 65). Vanhoilla toimintatavoilla työskentely tuntuu helpolta, koska se on tuttua ja rutinoitunutta, eikä niiden kustannustehottomuutta tai toimimattomuutta haluta tunnustaa. Usein on huomattavissa yrityksen vanhojen käytäntöjen olevan paljon kalliimpia kuin tehokkaamman uuden tavan käyttöönotto. Uuden toimintamallin käyttöönotto ei aina tuo heti näkyviin saavutettavia hyötyjä tehostamisessa ja

kuluissa. Uusien järjestelmien ja toimintamallien alkuvaiheessa saatetaan joutua tilanteeseen, jossa tehokkuus heikkenee hetkellisesti. (Kurki ym. 2011, 40.)

Kohdeyrityksen laskutus hoidetaan omalla Exceliin rakennetulla laskutusohjelmalla. Toimintamalli on hidas, kallis ja epäkäytännöllinen, eikä laskujen lähettäminen sähköisesti omasta järjestelmästä ole mahdollista. Jotta on pystytty vastaamaan asiakkaiden vaatimuksiin, ovat laskut joko kirjattu suoraan asiakkaiden omiin portaaleihin tai skannattu sähköpostin liitteeksi. Yrityksen nykyinen laskutusprosessi on seuraavan kuvion mukainen.

Kuvio 8: Yrityksen laskutusprosessi

Yrityksen laskutusta hoitaa ja on hoitanut yksi henkilö koko yrityksen elinkaaren ajan. Laskutus päätettiin tehdä Exceliin rakennetulla laskutusohjelmalla, koska laskutettavaa oli vähän, eikä tarvetta erilliselle laskutusjärjestelmälle ollut. Tällä ratkaisulla pyrittiin säästämään yrityksen kuluissa. Aloituvaiheessa asiakkaille ei ollut käytössä verkkolaskutusta, joten tarvetta erilliseen laskutusjärjestelmään ei ollut asiakkaidenkaan puolelta. Laskutusprosessi etenee nykyisellä toimintamallilla siten, että ensin tarkastetaan laskutusperusteena olevat tuntilistat. Tuntilistat skannataan pdf-muotoisiksi tietokoneelle, jotta ne saadaan liitettyä lähetettävän laskun liitteeksi. Ennen laskun luomista on tarkastettava, laskutetaanko työ urakka- vai tunti-perusteisena ja tuleeko laskutettavalta taholta laskuttaa tarvikkeita. Seuraavassa vaiheessa tarkastetaan, onko laskutettava taho kotitalous vai yritys. Laskutettavalla taholla on suuri merkitys rakennusalalla toimivan yrityksen oikeellisen laskutuksen kannalta. On tiedettävä, milloin rakennustyö tulee laskuttaa käyttämällä arvonlisäverokantaa 0 prosenttia ja milloin laskulla tulee käyttää arvonlisäverokantaa 24 prosenttia. Rakennusalalla arvonlisäverokanta on 0 prosenttia, kun laskutetaan käänteisen arvonlisäverotuksen mukaisesti arvonlisäverolain 8 c § mukaan tai laskutettaessa laivanrakennustöitä arvonlisäverolain 58 § mukaan. Muissa

kuin edellä mainituissa tapauksissa käytetään normaalia 24 prosentin verokantaa (Finlex 2019).

Edellä mainittujen kohtien tarkastuksen jälkeen muodostetaan lasku. Lasku muodostetaan kopiaamalla perustiedot ja kaavat edelliseltä laskulta. Kopioituun laskupohjaan kirjataan laskuperusteiden mukaisesti laskutettavat tiedot. Laskupohjaan on rakennettu kaavat, joiden mukaan Excel osaa laskea verottoman- ja verollisen kappalehinnan sekä summan yhteensä. Lasku tallennetaan ja tulostetaan joko paperille tai pdf-tiedostoksi lähetyskanavasta riippuen. Kotitalousasiakkaille laskut lähetetään edelleen usein perinteisesti postitse, mutta enenevässä määrin asiakkaat haluavat vastaanottaa laskut perinteisen postin sijaan sähköpostitse. Sähköpostitse lähetty lasku on parempi vaihtoehto kotitalousasiakkaille, koska postitse lähetettävän laskun kiertonopeus on hidasku. Lisäksi se on kallista ja perille saapuminen on epävarmaa. Yrityksille laskut lähetetään pääsääntöisesti sähköpostitse tai ne kirjataan suoraan asiakkaan omaan järjestelmään. Molemmat tavat ovat mielestäni kustannustehottomia hitauden ja asiakkaiden järjestelmien erilaisuuden vuoksi.

Yritysasiakkaille jotka eivät tarjoa mahdollisuutta lähettää laskua oman järjestelmänsä kautta ja jotka eivät vastaanota paperilaskuja, laskut lähetetään sähköpostitse. Sähköpostitse lähetettäviin laskuihin on usein asetettu yrityskohtaisia muotovaatimuksia. Yhdelle asiakkaalle riittää, kun lasku lähetetään sähköpostin liitteenä pdf-muotoisena siten, että liitteenä on lisäksi tuntilistat Excel-taulukon syötettynä. Toiselle asiakkaalle lasku tulee lähettää sähköpostitse siten, että lasku ja tuntilistat ovat samaa pdf-tiedostoa. On selvää, että erilaiset toimintamallit laskutuksessa eri asiakasyritysten kanssa hidastavat laskuttamista ja inhimillisten virheiden mahdollisuus on suuri.

Yritysasiakkaat jotka tarjoavat mahdollisuuden lähettää laskut oman järjestelmänsä kautta, vastaanottavat laskuja ainoastaan verkkolaskuina. Tästä syystä he ovat antaneet niille toimitajille, joilla ei ole verkkolaskutusmahdollisuutta oman järjestelmänsä kautta, mahdollisuuden käyttää omaa järjestelmänsä veloitusveloitusta. Laskujen lähettäminen asiakkaan järjestelmän kautta edellyttää aina rekisteröitymistä kyseiseen palveluun. On helppo todeta, että tämäkään toimintamalli ei ole kustannustehokas. Lasku on ensin muodostettava omassa järjestelmässä, jonka jälkeen se luodaan uudelleen asiakkaan järjestelmään. Toimintamalli on hidasku, koska kaikki laskutiedot ja laskutettavat rivit on syötettävä uudelleen. Mikäli laskulle tulee liitteitä, tulee ne ladata järjestelmään ennen laskun lähettämistä. Laskuttamista hidastavat lisäksi asiakkaiden käytössä olevat erilaiset järjestelmät. Tämä vaatii laskuttajalta tarkkaavaisuutta ja erilaisten järjestelmien opettelemista.

Edellä kuvattua kohdeyrityksen laskutuksen nykytilaa avatessa on helppo huomata, miten työläs ja aikaa kuluttava laskutusprosessi todellisuudessa on. Lisäksi inhimillisten virheiden to-

dennäköisyys on merkittävä. Käytännön ongelmaksi muodostuu sekin, että nykyisellä toimintamallilla vain yksi henkilö pystyy tekemään laskutuksen ja tarkastamaan myyntireskontran tilanteen. Tämä on ongelmallista sen vuoksi, että laskutusta ei pystytä tekemään reaaliaikaisesti, jolloin yrityksen kassavirta hidastuu. Toinen merkittävä ongelma on myyntireskontraan saapuvien suoritusten seuraaminen. Näin ollen suoritusten saapumista ei pystytä valvomaan riittävän tehokkaasti ja tämän seurauksena mahdolliset perintätoimet viivästyvät. Laskutusmäärät vuoden mittaan eivät ole moneen muuhun yritykseen verrattuna suuria, mutta ajankäytön ja kassavirran kierron kannalta toimintamalli ei ole kannattava eikä nykyaikainen.

Tässä luvussa edellisissä kappaleissa on käsitelty kohdeyrityksen myyntilaskutusta avaamalla yksityiskohtaisesti laskutuskäytäntö. Ongelmakohtia on havaittavissa useita muun muassa hidas manuaalisyö ja asiakasyritysten vaatimukset. Näistä syistä on perusteltua, miksi kohdeyrityksen ei kannata viivytellä verkkolaskutuksen käyttöönottoa. Verkkolaskutuksen avulla kohdeyritys tulee saavuttamaan merkittäviä hyötyjä verrattuna nykyiseen laskutuskäytäntöön. Näitä hyötyjä ovat laskun turvallinen ja nopea välitys asiakkaalle, kustannusten väheneminen (tulostus, postitus, materiaalit), työvaiheiden väheneminen ja arkistoinnin helppous (Eklund & Hakonen 2018, 9).

7 Palveluntarjoajien ja järjestelmien kartoitus

Suomessa toimii useita verkkolaskutusjärjestelmien palveluntarjoajia. Markkinoilla on palveluntarjoajia, joiden järjestelmällä on mahdollista hoitaa vain laskutus ja palveluntarjoajia, jotka tarjoavat laajempia taloushallinnon prosesseja tukevia järjestelmiä. Järjestelmää valittaessa on pohdittava, mikä ratkaisu on yrityksen kannalta tarkoituksenmukaisin. Valintaa tehtäessä on otettava huomioon muun muassa yrityksen koko, toimiala, kenen toimesta yrityksessä laskutus hoidetaan ja laskutusvolyymit. Pelkkä hinta ei ole paras peruste järjestelmän valinnalle, mutta se tulee ottaa huomioon vertailuja tehtäessä. Huomioitavia asioita ovat lisäksi käyttöönoton helppous ja nopeus, liitteiden lähetyksmahdollisuus ja asiakaspalvelukanavat (Varanka ym. 2017, 65.) Kohdeyritykselle tehtävää järjestelmäkartoitusta varten huomioon otettiin sellaiset palveluntarjoajien järjestelmät, jotka tukevat seuraavan taulukon mukaisia toimintoja tärkeysaste huomioiden.

Vaaditut toiminnallisuudet	Tärkeä	Vähemmän tärkeä
Verkkolaskujen lähetys		
Sähköpostilaskujen lähetys		
Paperilaskujen lähetys		
Laskun liitteet		
Hyvityslaskut		
Huomautuslaskut		
Oman logon käyttö		
Laskurivien vapaa muokkaus		
Myyntireskontra		
Laskuluettelo		
Tuoterekisteri		
Postituspalvelu		
Tukipalvelut		
Viitemaksuaineisto		
Verkkolaskujen vastaanotto*		
Sähköiset kuitit*		

* tulevaisuudessa tarvittavat toiminnot

Taulukko 1: Vaaditut toiminnallisuudet

Järjestelmää valittaessa on pystyttävä kartoittamaan ensin yrityksen tarpeet. Ilman kartoitusta on vaikeaa tehdä erottelua eri palveluntarjoajien järjestelmien kesken. Kohdeyritykselle tärkeimpiä järjestelmävaatimuksia ovat verkko- ja sähköpostilaskujen lähetys liitteiden kanssa, mutta paperilaskujen lähetys on vähemmän tärkeä ominaisuus. Paperilaskut voi tarvittaessa lähettää itse, koska järjestelmät mahdollistavat laskujen tulostamisen omaan tulostimeen. Hyvitys- ja huomautuslaskut ovat tärkeitä ominaisuuksia. Oman logon käyttö olisi yrityksen imagon kannalta tärkeää, mutta ei pakottava ominaisuus laskutuksen kannalta. Laskurivien muokkausmahdollisuus on tärkeää, koska yrityksellä vaihtelevat jonkin verran laskurivien tiedot. Myyntireskontra ja laskuluettelo ovat suoritusten valvonnan ja myyntien seurannan kannalta tärkeitä ominaisuuksia. Tuoterekisteri ja postituspalvelu ovat hyviä ominaisuuksia, mutta eivät tärkeitä kohdeyritykselle. Tukipalveluiden olemassaolo ja hyvä tavoitettavuus ovat tärkeitä ominaisuuksia ongelmatilanteissa. Viitemaksuaineiston ajaminen suoraan reskontraan helpottaa käytännön työtä, mutta laskutusvolyymi huomioiden, se ei ole niin tärkeä ominaisuus. Tulevaisuuden tarpeita peilaten verkkolaskujen vastaanotto ja mahdollisuus sähköisiin kuitteihin ovat ominaisuuksia, jotka vaikuttavat vähän järjestelmän valintaan.

Suomessa toimivia verkkolaskutusjärjestelmiä tarjoavia palveluntuottajia ovat esimerkiksi Isolta Oy (Arkhimedes), Laskupiste Oy (Laskupiste), Zervant Oy (Zervant), Epic Invoicing Oy (Nettilasku), Billgo Oy (HelpostiLasku), WestStar Oy (Paalulaskutus), Visma Solutions Oy (Netvisor), Accountor Finago Oy (Procountor Taloushallinto), Pajadata Oy (Xpaja), Admicom Finland Oy (Adminet), EmCe Solution Partner Oy (EmCe 365) ja Heeros Oyj (Heeros). Palveluntuottajien tarjoamat palvelut ja järjestelmät ovat jonkin verran eritasoisia. Saatavilla olevat tukikanavat vaihtelevat suuresti palveluntarjoajien välillä. Verkkosivuilta saatavan tiedon määrä on vaihtelevaa, eikä kaikkea tarvittavaa tietoa ole saatavilla sivustoilta. Tästä syystä

palveluntarjoajia kartoitettaessa oli oltava yhteydessä jokaiseen valittuun palveluntarjoajaan, jotta saatiin koottua riittävän kattava ja vertailukelpoinen tutkimusaineisto. Yhteydessä oltiin vain niihin palveluntarjoajiin, joiden järjestelmät vaikuttivat sopivilta verkkosivustoilta löytyvien tietojen perusteella.

Palveluntarjoajasta riippuen asia hoitui yleisesti ottaen hyvin nopeasti. Lähes kaikilta löytyi chat-palvelu, joka nopeutti asioiden selvittelyä. Nopein chat-palveluun vastannut palveluntarjoaja oli Nettilasku. Chat-keskustelu johti puhelinyhteydenottoon myyjän taholta nopeasti. Nettilaskun tapa ottaa asiakas haltuun oli nopea ja asiantunteva. Nopean yhteydenoton johdosta kaikki tarvittava tieto oli hetkessä tarkasteltavissa. Visma ja Finago olivat hyvin aktiivisia sen jälkeen, kun oli rekisteröidyttävä käyttämään järjestelmien demo-versioita. Myyjät olivat sähköpostitse ja puhelimitse yhteydessä, jotta pystyivät tekemään tarkentavia kysymyksiä yrityksen koosta ja tarpeista yksilöllistä tarjousta varten. Tarjoukset johtivat vielä uusien yhteydenottoihin, jolloin myyjät tiedustelivat muun muassa aikaikkunaa päätöksentekoon ja oliko tehty tarjous herättänyt kysymyksiä. Visman ja Finagon sivustoja tarkastellessa oli huomattavissa, että molempien kohdalla tarjousten hinnoittelu oli yhdenmukainen sivustoilta löytyvien hintatietojen kanssa. Laskupisteen osalta yhteydenottotavaksi on annettu vain sähköposti, mutta lisätietopyyntö tehtiin Facebookin Messenger-viestijärjestelmän kautta. Isolta tarjoaa laajat yhteydenottokanavat, mutta tarkentavia tietoja kysyttiin chat-palvelun kautta. Lisätietopyyntöjen hoitamisessa Laskupiste ja Isolta olivat vertailtavista yrityksistä hitaimmat.

Palveluntarjoajien luotettavuuden arviointia varten tutkittiin yrityksiä tarkemmin. Yritystietoja kerättiin toukokuussa 2019 yritysten omilta verkkosivuilta ja muita yleisiä verkkosivustoja hyödyntäen. Tarkistettavia tietoja olivat: kotipaikka, liikevaihto, tulos, henkilöstömäärä ja perustamisvuosi. Seuraavassa taulukossa on esitetty tarkistetut tiedot. Edellä mainittujen tietojen lisäksi arvioitiin verkkosivustojen selkeyttä sekä käytettävyyttä, ja niiltä löytyvän tiedon informatiivisuutta. Palveluntarjoajien yritystietojen vertailu on tärkeää sen vuoksi, että saatujen yritys- ja taloustietojen perusteella pystytään arvioimaan yrityksen edellytyksiä tuottaa järjestelmäpalveluita tulevaisuudessa.

Yrityksen nimi	Isolta Oy	Laskupiste Oy	Epic Invoicing Oy	Billgo Oy
Kotipaikka (ytj.fi)	Helsinki	Nokia	Tampere	Tampere
Liikevaihto (asiakastieto.fi)	1 605 000 €* [*]	ei saatavissa	153 000 €* [*]	557 000 €* ^{**}
Tulos (asiakastieto.fi)	336 000 €* [*]	ei saatavissa	-7 000 €* [*]	10 000 €* ^{**}
Henkilöstömäärä***	15	ei saatavissa	ei saatavissa	ei saatavissa
perustamisvuosi (ytj.fi)	2001	2018	2013	2007

Yrityksen nimi	WestStar Oy	Zervant Oy	Visma Solutions Oy	Accountor Finago Oy
Kotipaikka (ytj.fi)	Lahti	Espoo	Lappeenranta	Espoo
Liikevaihto (asiakastieto.fi)	15 174 000 €* [*]	2 170 000 €* [*]	36 457 000 €* [*]	21 175 000 €* [*]
Tulos (asiakastieto.fi)	5 706 000 €* [*]	-1 601 000 €* [*]	14 168 000 €* [*]	5 134 000 €* [*]
Henkilöstömäärä***	14	24	165	128
perustamisvuosi (ytj.fi)	2008	2010	2005	1991

* luvut vuodelta 2017

** luvut vuodelta 2016

*** Asiakastieto.fi/yritysten omat verkkosivut

Taulukko 2: Palveluntarjoajien yritys- ja taloustietoja

Yritystiedoista selviää, että vertailun kohteena olevat palveluntarjoajat ovat kokoluokiltaan hyvin erikokoisia. Henkilöstön määrä vaihteli kokoluokasta 1-9 henkilöä kokoluokkaan yli 150 henkilöä. Saatavilla olevien liikevaihtotietojen vaihteluväli oli 153 000 eurosta 36 457 000 euroon. Vanhin yritys on ollut toiminnassa 28 vuotta ja uusin yritys perustettu vuonna 2018. Yrityskohtaisesti taloustietoja tarkasteltaessa huomio kiinnittyi erityisesti Zervant Oy:n tulokseen, joka on merkittävästi negatiivinen. Billgo Oy:n tunnusluvut olivat vuodelta 2016, joka merkitsee sitä, että yritys on jättänyt toimittamatta vuoden 2017 tilinpäätöstiedot. Tilinpäätöstietojen toimittamatta jättäminen kaupparekisteriin antaa viestin yrityksen mahdollisista ongelmista.

Palveluntarjoajien järjestelmäkartoitukset tehtiin maaliskuu-toukokuussa 2019. Tarkentavat keskustelut järjestelmien ominaisuuksista ja hinnoittelusta tehtiin huhti-toukokuussa 2019 sähköpostitse, puhelimitse sekä chat-palveluita käyttäen. Kaikki vertailussa mukana olleet palveluntarjoajat antavat mahdollisuuden joko koekäyttää veloituksesta järjestelmäänsä tai tunnukset järjestelmän demoversioon käyttöö varten. Järjestelmien testauskäyttö helpottaa eri järjestelmien ominaisuuksien vertailua keskenään ja varmistamaan järjestelmän sopivuus yritykselle.

Järjestelmävertailuun valikoitui ne palveluntarjoajat, joiden järjestelmä katsottiin sopivimmiksi kohdeyrityksen kannalta. Seuraavissa kappaleissa tarkastellaan vertailussa mukana olleiden palveluntarjoajia sekä heidän tarjoamiaan järjestelmiä. Vertailuun valittiin kultakin palveluntarjoajalta kohdeyritykselle sopivin palvelupaketti.

Isolta Oy on suomalainen vuonna 2001 perustettu laskutuspalvelua tuottava yritys, jonka palvelua käyttää Isoltan omien verkkosivujen mukaan 30 000 yritystä. Yhtiö toimii tällä hetkellä

viidessä maassa ja se työllisti vuonna 2017 yhteensä 15 henkilöä. Isoltan verkkosivut ovat selkeät ja helposti navigoitavat. Palvelut ja niiden hinnat kerrotaan selkeästi. Sivustolta löytyy ohjevideoita käyttöönottoon ja kaikki yhteydenpitokanavat ovat nopeasti löydettävissä. Isolta Oy:n laskutusjärjestelmä on Arkhimedes. Arkhimedes on pilvipalvelussa toimivia laskutusjärjestelmä, jota on mahdollista käyttää ilmaiseksi tai laajemmassa käytössä kuukausivelontaperusteisesti. Järjestelmä toimii nettiselaimessa ja on näin ollen käytettävissä kaikkialla ja kaikilla laitteilla. Isolta kertoo sivuillaan, että heidän palvelunsa on todistetusti tietoturvallinen. Arkhimedes on helppokäyttöinen ja edullinen laskutusjärjestelmä joka tarjoaa monipuoliset tukikanavat käyttäjälle. Järjestelmästä pystyy lähettämään laskuja verkkolaskuna ja sähköpostilaskuna. Näille laskuille on mahdollista lisätä liitteitä ilman lisäveloituksia. Postitse lähetettävälle laskulle ei voi lisätä liitteitä järjestelmän kautta, mutta lasku on mahdollista tulostaa ja postittaa liitteineen itse. Arkhimedes ei tue verkkolaskujen vastaanottoa, sähköistä kuittien käsittelyä, eikä palvelukokonaisuuteen ole mahdollista liittää ostoreskontraa. Vertailussa tarkasteltiin Arkhimedes Pro-pakettia. (Isolta 2019.)

Laskupiste on suomalainen vuonna 2018 perustettu yritys, mutta kertoo sivuillaan yrityksellä olevan yli 15 vuoden kokemus selaintietojärjestelmistä. Yrityksen henkilöstömäärää ei ole tarkasti ilmoitettu, koska yritys kuuluu kokoluokkaan 1-9 henkilöä. Laskupiste Oy:n laskutusjärjestelmä on nimeltään Laskupiste ja sitä voi käyttää pilvipalveluna tai koneelle asennettavalla versiolla. Pilvipalvelujärjestelmänä se on käytettävissä ympäri vuorokauden missä tahansa. Verkkosivuilla kerrotaan, että laskupisteen ja käyttäjän välinen yhteys on salattu ja yhtä turvallinen kuin verkkopankeissa käytetty salattu yhteys. Laskupisteen mukaan yrityksen palvelua käyttää yli 6 500 käyttäjää. Yrityksen verkkosivut ovat pelkistetyt, mutta selkeät ja hinnat sisältöineen ovat helposti löydettävissä. Sivustolta löytyy mallipohjia tulosteista ja järjestelmää pääsee testaamaan ilmaiseksi. Sivuston tuki-osiosta löytyy tällä hetkellä (26.5.2019) yksi ohjevideo joka käsittää laskun luomisen. Tukea on mahdollista saada ainoastaan sähköpostitse. Järjestelmän sisään on koottu ”usein kysytyt kysymykset” -osio, josta käyttäjällä on mahdollisuus etsiä vastausta ilmenneeseen ongelmaan. Järjestelmä tukee kaikkia laskun lähetysmuotoja ja kaikkiin lähetysmuotoihin voidaan lisätä liitteitä. Laskupisteen kautta ei ole mahdollista ottaa vastaan verkkolaskuja. Järjestelmässä ei ole ostoreskontraa, eikä siinä ole sähköistä kuittien käsittelyä. Vertailussa tarkasteltiin Laskupiste Pro -pakettia. (Laskupiste 2019.)

Epic Invoicing Oy on suomalainen vuonna 2013 perustettu yritys. Henkilöstömäärältään yritys kuuluu kokoluokkaan 1-9. Yrityksen tarjoama laskutusjärjestelmä on Nettilasku. Nettilaskun käyttäjiä yritys kertoo olevan tällä hetkellä yli 25 000. Se on pilvipalvelujärjestelmä, joka on käytettävissä ympäri vuorokauden missä ja milloin tahansa. Yrityksen verkkosivut ovat kokonaisuudessaan kevyesti rakennetut, mutta siitä huolimatta sivustolta löytyy paljon informaatiota. Yritys kertoo, että tiedonsiirto on suojattu samalla SSL-suojauksella (Secure Sockets

Layer), jota pankitkin käyttävät. Sivustolle on koottu ohjetietokanta joka helpottaa järjestelmän käyttöönottoa. Hintatiedot ovat helposti löydettävissä ja palvelupakettien sisältöjä on helppo vertailla keskenään. Kuukausimaksun lisäksi velottavat maksut löytyvät hyvin. Järjestelmästä voi lähettää verkko-, sähköposti- ja paperilaskuja liitteineen. Nettilasku ei ole pelkkä myyntilaskujärjestelmä, vaan se tarjoaa käyttäjälleen laajemman palvelukokonaisuuden. Sen kautta on mahdollista vastaanottaa verkkolaskuja, hoitaa ostoreskontraa ja kuitteja sähköisesti. Vertailussa tarkasteltiin Nettilasku Pro-pakettia. (Nettilasku 2019.)

Billgo Oy on suomalainen yritys, joka kertoo sivuillaan, että heidän tarjoamansa laskutusohjelmisto on toiminut vuodesta 2004. Ytj.fi mukaan yritys on perustettu 2007. Käyttäjiä yrityksen järjestelmällä on sivuston mukaan yli 30 000. Laskutusjärjestelmä on nimeltään HelpostiLasku ja se toimii pilvipalveluna. Järjestelmästä on mahdollista lähettää laskuja verkko-, sähköposti- ja paperilaskuina liitteineen. HelpostiLasku-verkkosivut antavat melko vähän informaatiota, mutta mallilaskuja sivustolle on tuotu esiin. Sivustolta ei löydy järjestelmää varten opastusvideoita ja tukipalvelun alle on koottu hyvin yksinkertaiset ohjeet HelpostiLaskun pilvipalvelun käyttöä varten. Yritys tarjoaa melko laajat tukikanavat käyttäjilleen. HelpostiLaskun kautta ei ole mahdollista vastaanottaa verkkolaskuja, hoitaa ostoreskontraa eikä käsitellä kuitteja sähköisesti. Vertailussa tarkasteltiin HelpostiLaskun M-pakettia. (HelpostiLasku 2019.)

Paalulaskutus on WestStar Oy:n tarjoama selainpohjainen verkkopalveluna toimiva laskutusjärjestelmä. WestStar on suomalainen vuonna 2008 perustettu yritys, jonka palveluksessa on 14 henkilöä. Paalulaskutuksen verkkosivut ovat melko sekavat ja sivustolta saatava informaatio on melko suppeaa. Paalulaskutus mahdollistaa laskutuksen kaikissa laskutusmuodoissa (verkko-, sähköposti- ja paperilasku), mutta liitteiden lisääminen laskuille ei ole mahdollista. Järjestelmä ei tue verkkolaskujen vastaanottoa, ostoreskontraa eikä sähköisiä kuitteja. Tukea järjestelmän käyttöön saa vain sähköpostitse. Vertailussa tarkasteltiin Paalulaskutuksen Mini-pakettia. (Paalulaskutus 2019.)

Zervant Oy on suomalainen vuonna 2010 perustettu yritys joka sivustojensa mukaan työllistää yli 40 henkilöä. Asiakastiedon mukaan yritys on työllistänyt vuonna 2017 yhteensä 24 henkilöä. Suomen lisäksi yritys toimii Ruotsissa, Ranskassa, Saksassa ja Iso-Britanniassa. Zervant Oy:n laskutusjärjestelmä on Zervant. Se toimii selainpohjaisena ohjelmistona ja sitä suositellaan tällä hetkellä käytettäväksi vain tietokoneella. Järjestelmän yhteydet ovat suojattu samoilla suojausmenetelmillä kuin pankkienkin yhteydet. Palveluntarjoajan verkkosivut ovat selkeät ja hyvin kattavat. Hintatiedot löytyvät sivustolta helposti. Sivustolle on tuotu ohjeideoita käyttöönoton ja käytön helpottamiseksi. Tukisivustolta löytyy usein kysytyt kysymykset vastauksineen sekä kattavat ohjeistukset käyttöönottoa varten. Mikäli ongelmaan ei löydy vastausta tukisivustolta, on sähköposti yrityksen tarjoama tukikanava. Zervantin järjestelmä

rajoittuu pelkästään myyntilaskutukseen. Laskuja voidaan lähettää verkko-, sähköposti- ja paperilaskuna. Liitteitä pystyy lisäämään ainoastaan sähköpostitse lähetettävillä laskuilla. Vertailussa tarkasteltiin Zervant Pro-pakettia. (Zervant 2019.)

Visma Solutions Oy kuuluu Visma-konserniin. Visma on perustettu Osllossa ja Suomeen Visma on tullut 2001. Visma-konserniin kuuluu Suomessa yhteensä yhdeksän yritystä. Kokonaisuudessaan konserni työllistää Suomessa 1 200 henkilöä ja sen palveluksia käyttää yli 80 000 asiakasta. Visma Solutions Oy on perustettu 2005 ja se työllistää noin 165 henkilöä. Visman verkkosivut ovat erittäin kattavat, mutta tiedon löytäminen suuresta tietomäärästä johtuen ei ole helppoa. Visman vertailussa käytetyn järjestelmän nimi on Netvisor ja palvelupaketti Core. Visman Netvisorilla käyttää sivuston mukaan 17 000 yritysasiakasta ja yli 500 kumppania. Netvisor tarjoaa järjestelmänä laajan palvelukokonaisuuden eli yrityksen taloushallinnon prosessit pystytään hoitamaan kokonaisuudessaan Visman järjestelmällä. Netvisor toimii pilvipalveluna, joten se on käytettävissä vuorokauden ympäri ja sitä pystyy käyttämään tietokoneella, puhelimella ja tabletilla. Tukipalvelut käyttäjille ovat laajat. Tukiportaalista löytyy kattavat ohjeistukset eri tilanteisiin ja yhteydenottokanavien tiedot ovat helposti löydettävissä ja selkeästi esitetty tuoteperheittäin. (Netvisor 2019.)

Accountor Finago Oy kuuluu osana suomalaiseen Accountor-konserniin. Konserni kertoo työllistävänsä kokonaisuudessaan yli 2 000 henkilöä, joista Accountor Finago Oy:n palveluksessa työskentelee noin 200 henkilöä. Asiakastiedon mukaan Accountor Finago Oy on työllistänyt 128 henkilöä vuonna 2017. Accountor Finagon markkinoima järjestelmä on Procounor, ja vertailussa käytetty palvelupaketti on Procounor Taloushallinto. Finagon verkkosivujen mukaan heidän tuoteperheensä järjestelmät ovat käytössä yli 120 000 yrityksessä ja 1 400 tilitoimisessa. Procounor Taloushallinto toimii pilvipalveluna, jolloin sitä voi käyttää milloin tahansa ajasta ja paikasta riippumatta. Kaikkia järjestelmän ominaisuuksia pystyy käyttämään vain tietokoneen kautta, mutta tarjolla on lisäksi mobiilikäyttöön sopiva kevytversio. Procounor Taloushallinnosta löytyy palveluntarjoajan verkkosivuilta erittäin kattavat ohjeet käyttöä ja ongelmatilanteita varten. Sivustolta on helppo löytää tietoja, koska tiedot ovat erittäin selkeästi esitetty. Sivustolla palveleva chat oli erittäin nopea. (Finago 2019.)

Seuraavassa taulukossa on esitetty vertailuun valikoitujen järjestelmien hinta- ja palveluvertailu. Vertailutietojen siirtäminen taulukkoon helpottaa kerättyjen tietojen vertailua keskenään. Näin saadaan lisäksi varmistettua, että vertailu tehdään tasapuolisesti kaikkien järjestelmien kesken.

Maksuperuste / palvelu	Arkhimedes (Pro)	Laskupiste (Pro)	Nettilasku (Pro)	HelpostiLasku (M)
Aloituskas	ei	ei	ei	ei
kuukausimaksu	9,90	14,90	19,00	19,00
Verkkolaskun lähetys / kpl	0,59	0,69	0,50	0,80
liite kpl	ei lisäveloitusta	ei lisäveloitusta	ei lisäveloitusta	ei lisäveloitusta
Sähköpostilasku	0,00	0,00	0,10	0,00
liite kpl	ei lisäveloitusta	ei lisäveloitusta	ei lisäveloitusta	ei lisäveloitusta
Paperilasku*				
Priority (1. sivu)	ei mahdollista	1,59	1,84	ei mahdollista
Economy (1. sivu)	0,19	1,19	1,29	1,19
liite kpl	ei mahdollista	ei lisäveloitusta	ei lisäveloitusta	0,09
Laajennusmahdollisuudet:				
Sähköinen kuittien käsittely	ei	ei	kyllä	ei
Verkkolaskujen vastaanotto	ei	ei	kyllä	ei
Ostoreskontra	ei	ei	kyllä	ei
Tukipalvelut:				
Chat	kyllä	ei	kyllä	ei
Sähköposti	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Puhelin	kyllä	ei	kyllä	kyllä
Tukiportaali / verkkomateriaali	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Maksuperuste / palvelu	Paalulaskutus (Mini)	Zervant (Pro)	Netvisor Core	Procountor Taloushallinto
Aloituskas	ei	ei	140,00	295,00
kuukausimaksu	9,90	15,00	140,00	59,00
Verkkolaskun lähetys / kpl	0,50	ei lisäveloitusta	0,62	0,49
liite kpl	ei mahdollista	ei mahdollista	0,62	ei lisäveloitusta
Sähköpostilasku	ei lisäveloitusta	ei lisäveloitusta	0,10	0,7
liite kpl	ei mahdollista	ei lisäveloitusta	0,10-0,08	ei lisäveloitusta
Paperilasku*				
Priority (1. sivu)	ei tiedossa	ei mahdollista	2,03	1,95
Economy (1. sivu)	1,25	ei lisäveloitusta	1,67	1,35
liite kpl	ei mahdollista	ei mahdollista	0,15-0,46	ei lisäveloitusta
Laajennusmahdollisuudet:				
Sähköinen kuittien käsittely	ei	ei	kyllä	kyllä
Verkkolaskujen vastaanotto	ei	ei	kyllä	kyllä
Ostoreskontra	ei	ei	kyllä	kyllä
Tukipalvelut:				
Chat	ei	ei	ei	kyllä
Sähköposti	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Puhelin	ei	ei	kyllä	kyllä
Tukiportaali / verkkomateriaali	ei	kyllä	kyllä	kyllä

* kirjakuori, tulostus, lähetys

Hinnat ja palvelusällöt tarkastettu maaliskokuussa 2019 ja ne ovat ilmoitettu euroissa ilman arvonlisäveroa.

Taulukko 3: Järjestelmien hinta- ja palveluvertailu

Järjestelmien vertailu keskenään vaatii todella paljon perehtymistä ja tarkkaavaisuutta palvelusälltöjen ja kokonaiskuluja suhteen. Kokonaiskuluja laskettaessa tulisi ottaa huomioon aloitus- ja kuukausimaksu, mahdolliset palvelunkäytön sisäiset kappalemääräiset lisävelonnot sekä asiakaspalvelun maksut, mikäli sen ei ole ilmoitettu olevan veloituksetonta (Varanka ym. 2017, 65). Järjestelmävertailua tehtäessä ei otettu huomioon asiakaspalvelun maksullisuutta,

koska kaikilla palveluntarjoajilla oli saatavilla maksuton palvelu mahdollisen maksullisen asiakaspalvelun lisäksi. Isot palveluntarjoajat eli Finago ja Visma veloittavat järjestelmän käyttöönotosta aloitusmaksut. Muilla vertailussa olevilla palveluntarjoajilla ei aloitusmaksuja ole. Kaikki perivät järjestelmän käytöstä kiinteän kuukausimaksun, jonka lisäksi käytöstä veloitetaan kappalemäärien mukaan maksuja laskujen lähettämisestä. Maksut vaihtelevat laskun lähetyskanavasta riippuen. Pääsääntöisesti verkko- ja sähköposti- ja paperilaskujen liitteistä ei peritä lisämaksua, mikäli liitteiden käyttö on mahdollista. Asiakas- ja tukipalvelu oli lähes kaikilla palveluntarjoajilla hyvin järjestettyä. Tukea on mahdollista saada useasta eri kanavasta, jolloin jokaisen järjestelmän käyttäjän on helppo valita itselleen mieluisin tapa hoitaa asioita. Poikkeuksena olivat Laskupiste- ja Paalulaskutusjärjestelmien asiakaspalvelu ja tuki, jota on mahdollista saada vain sähköpostitse.

8 Tutkimustulokset

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin ratkaisun löytämiseksi tehtiin maaliskuussa teemahaastattelut yrityksen toimitusjohtajalle ja hallituksen puheenjohtajalle, koska molemmat hoitavat yhdessä yrityksen operatiivista johtamista. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaikki päätökset tehdään yhteisesti. Johto ei osallistu käytännön taloushallinnon prosesseihin, vaan taloushallinnon osaprosesseja hoitaa hallituksen puheenjohtajan perheenjäsen. Teemahaastattelujen tarkoituksena oli selventää johdon tahtotila ja näkemys verkkolaskutukseen siirtymisestä sekä taloushallinnon prosessien yksinkertaistamisesta ja tehostamisesta.

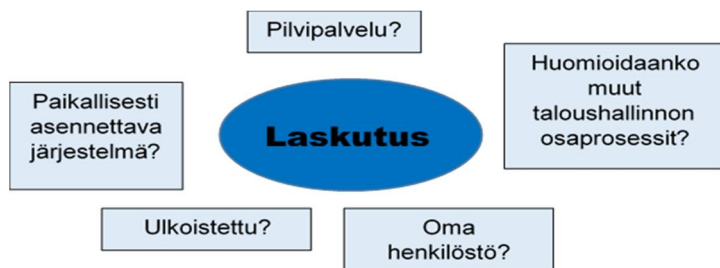
Alkuperäisenä tarkoituksena ei ollut haastatella yrityksen kirjanpitäjää, mutta kohdeyrityksen johdon haastatteluissa nousi esille asioita, jotka oli tarkistettava kirjanpitäjältä. Laadin kirjanpitäjälle haastattelukysymykset sähköpostitse, saadakseni mahdollisimman kattavan kokonaiskuvan siitä, minkälaista järjestelmää yritykselle ryhdytään kartoittamaan. Tässä vaiheessa heräsi ajatus siitä, olisiko laskutus syytä ulkoistaa, siitä huolimatta, että yrityksen johto ei haastattelujen pohjalta ajatusta ulkoistamisesta tukenut.

Teemahaastatteluiden perusteella molemmat haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että yrityksen taloushallinnon prosessit, laskutus mukaan lukien, ovat nykyaikaistettava. Hallituksen puheenjohtaja (Henkilö B 2019) korosti, että laskutusprosessin tulee olla huomattavasti nykyistä yksinkertaisempi. Toimitusjohtaja (Henkilö A 2019) kaipasi nykyaikaisia raportointityökaluja, jotta muun muassa myyntien seuraaminen olisi helpompaa. Molemmat olivat sitä mieltä, että parhain ratkaisu olisi löytää järjestelmä, jota voidaan hoitaa pilvipalveluna. Pilvipalvelu mahdollistaisi työskentelyn käytännössä missä tahansa ja kenen toimesta tahansa. Pilvipalvelussa kaikki sinne tallennetut tiedot olisivat reaaliaikaisesti kaikkien osapuolten käytössä.

Toimitusjohtaja (Henkilö A 2019) koki, että yrityksen laskutusprosessi nykyisessä muodossaan on hankala ja erittäin riskialtis. Mielenpide perustuu siihen, että laskutus hoidetaan yhden henkilön toimesta, eikä yrityksessä ole kenelläkään toisella tarvittavaa tietotaitoa laskutuksen hoitamista varten. Toisena isona ongelmana hän koki sen, että laskutustiedot ovat vain paikallisen työaseman muistissa. Näin ollen tietojen katoamisriski on suuri. Tulevaisuuden tavoitteena on saavuttaa sellainen tila, jossa laskutuksen pystyy hoitamaan tarvittaessa useampi eri henkilö missä ja milloin vain. Hänen mielestään laskutusprosessin uudistamisen tärkeimpiä tavoitteita on saada käyttökustannuksiltaan edullinen järjestelmä, joka on helppo ja toimintavarma ja käytettävissä ympäri vuorokauden ympäri maailmaa. Toimitusjohtaja (Henkilö A 2019) ei nähnyt teoriassa poissuljettuna vaihtoehtona laskutuksen ulkoistamista, mutta totesi lopuksi, että käytännössä se ei tulisi olemaan yritykselle oikea ratkaisu.

Hallituksen puheenjohtaja (Henkilö B 2019) korosti, että laskutuksen nykykäytännön suurin ongelma on kykenemättömyys verkkolaskutukseen. Hänen mielestään se on suuri puute ja hän koki sen osittain imagokysymyksenäkin. Hallituksen puheenjohtajan mielipidettä tukee Kaarlejärven ja Salmisen näkemys siitä, että yrityksen on ymmärrettävä laskutuksen olevan osa yrityksen imagoa (2018, 120). Kohdeyritys tuottaa rakentamispalveluita suurille yrityksille ja julkishallinnolle, jotka ottavat vastaan ainoastaan verkkolaskuja. Yrityksen nykyinen laskutusikäytäntö ei tue verkkolaskutusta, joten käytössä olevien vaihtoehtoisten käytänteiden tapa on hidasta ja kallista. Hitaus muodostuu laskurivien syöttämisestä useampaan järjestelmään, jolloin se muodostuu kalliiksi siihen käytetyn työajan vuoksi. Hallituksen puheenjohtaja (Henkilö B 2019) nimesi tärkeimmäksi tavoitteeksi saada yrityksen käyttöön sellainen järjestelmä, jonka avulla on mahdollista hoitaa laskutus verkkolaskutuksena. Tämä toisi yritykselle säästöjä erityisesti henkilöstöresurssien osalta, koska voidaan odottaa, että myyntilaskutusprosessi nopeutuu nykytilanteeseen nähden huomattavasti.

Teemahaastattelukysymysten lisäksi kartoitettiin yrityksen johdon ajatuksia ja vaatimuksia uudelle järjestelmälle. Järjestelmävaatimusten kartoitus on tärkeä osa verkkolaskutukseen siirtymisessä, koska parhaan ratkaisun löytäminen edellyttää yrityksen taloushallinnon prosessien läpikäymistä (Kurki ym. 2011, 34-35). Selkeän kokonaiskuvan saamiseksi sekä toimitusjohtajan että hallituksen puheenjohtajan kanssa, käytiin keskustelua seuraavan kuvion mukaisista asioista.

Kuvio 9: Laskutusjärjestelmän uudistamisen taustakysymykset

Toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan (Henkilö A 2019, Henkilö B 2019) yhteneväinen näkemys oli, että laskutus tulee pystyä hoitamaan järjestelmällä, joka toimii pilvipalveluna. Pilvipalvelun eduiksi katsottiin laajat käyttö- ja käyttäjämahdollisuudet sekä varmuuskopiointi. Näillä perusteilla paikallisesti asennettava järjestelmä ei ole yrityksen näkökulmasta varteenotettava vaihtoehto. Hallituksen puheenjohtajan (Henkilö B 2019) mielestä laskutus olisi mahdollista ulkoistaa, kun toimitusjohtajan (Henkilö A 2019) näkemys oli, että se ole yrityksen kannalta oikeana ratkaisuna. Molemmat haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että järjestelmää valittaessa on otettava huomioon mahdollisuus hoitaa samalla järjestelmällä kaikki taloushallinnon prosessit. Samaa mieltä he olivat lisäksi siitä, että ideaalein ratkaisu olisi saada käyttöön tilitoimiston kanssa sama järjestelmä, jolloin tiedot olisivat integroitavissa kirjanpitoon reaaliajassa.

Teemahaastatteluissa esille nousseiden seikkojen vuoksi, laadin sähköpostitse haastattelun yrityksen kirjanpitäjälle. Ennen järjestelmien kartoitukseen siirtymistä tuli selvittää, mikä järjestelmä tilitoimistolla on käytössä. Yhteydenotto kirjanpitäjälle ei tuottanut tutkimukselle miltään osin lisäarvoa. Tilitoimistolla on tällä hetkellä käytössä järjestelmä, jonka tukeminen on lopetettu. Kyseinen järjestelmä ei toimi pilvipalvelussa, joten tietojen integroiminen ei olisi ollut mahdollista. Kirjanpitäjä (Henkilö C 2019) ei osannut suoraan tehdä suosituksia järjestelmistä, joten tältäkin osin tutkimus ei edennyt toivottuun suuntaan. Kysymyksen jossa pyydettiin ottamaan kantaa huomioonotettavasti seikoista, kirjanpitäjän (Henkilö C 2019) vastaus oli: ”Varmistakaa, että ohjelmiston päivitystä ja tukea ei olla lopettamassa heti lähivuosina.” Järjestelmien tukipalvelut olivat seikkoja, jotka otettiin huomioon järjestelmävertailuja tehtäessä. Järjestelmien päivittämisen osalta varmistaminen ei ole yksinkertaista, ja käytännössä se on lähes mahdotonta.

Haastattelujen jälkeen tehtiin järjestelmävertailut. Vertailuja tehtäessä pyrittiin huomioimaan mahdollisimman tarkasti haastatteluissa saatuja tuloksia. Haastattelutulosten lisäksi huomioon otettiin käytännön työssä havaittuja ongelmakohtia ja tarpeita. Nämä käytännön työssä eteen tulleet ongelmat ja tarpeet muodostuivat siitä, että nykyjärjestelmillä ei ollut mahdollista toteuttaa yksinkertaisesti laskutusta asiakkaiden vaatimuksien mukaisesti. Tästä syystä vertailuja tehtäessä oli otettava huomioon muun muassa mahdollisuus lähettää liitteitä.

Opinnäytetyön edetessä käytiin kohdeyrityksen johdon kanssa keskusteluja siitä, että järjestelmää valittaessa olisi syytä ottaa huomioon laajennusmahdollisuudet alkuperäisistä vaatimuksista poiketen. Laajennusmahdollisuuksien huomioonottaminen nousi esille käytännön työssäkin. Käytännön työn kannalta ostolaskuprosessin ja kuittien käsittelyn sähköistäminen tulisi helpottamaan ja nopeuttamaan huomattavasti työskentelyä. Laajennusmahdollisuuksien avulla yrityksellä olisi mahdollisuus digitalisoida lähes kokonaan taloushallinnon prosessinsa.

Edellisessä kappaleessa mainituista syistä järjestelmien karsinta aloitettiin niistä, joissa ei tällä hetkellä ollut laajennusmahdollisuuksia ostolaskujen vastaanottamiseen ja kuittien käsittelyyn sähköisesti. Näillä rajauksilla kohdeyritykselle sopivia järjestelmiä eivät olleet Arkhimedes, Laskupiste, HelpostiLasku, Paalulaskutus ja Zervant. Karsinnan jälkeen vertailtaviksi jäi kolme järjestelmää: Nettilasku Pro, Netvisor Core ja Procountor Taloushallinto. Lopullista vertailua tehtäessä kuluina otettiin huomioon vain verkkolaskun osalta muodostuvat kulut, kun lähetettyjen verkkolaskujen lukumäärän arvioidaan olevan 10 kappaletta kuukaudessa. Vertailussa otettiin huomioon järjestelmien aloitusmaksut ja kuukausikulut. Aloituskulut huomioitiin kuukausikulujen lisäksi, koska Varanka ym. (2017, 65) kirjoittavat, että kokonaiskuluja tarkasteltaessa on otettava huomioon mahdolliset aloitus- ja kuukausikulut sekä asiakaspalvelun maksulliset puhelinnumerot. Sähköposti- ja paperilaskujen osalta kuluja ei otettu huomioon vertailussa, koska niitä on mahdollista lähettää ilman lisäkuluja itse. Ensimmäisen kuukauden sekä seuraavien kuukausien arvonlisäverottomat käyttökustannukset ovat esitetty seuraavassa taulukossa.

Käyttökustannukset / aloituskuukausi	Nettilasku (Pro)	Netvisor Core	Procountor Taloushallinto
Aloitusmaksu	- €	140,00 €	295,00 €
kuukausimaksu	19,00 €	140,00 €	59,00 €
Verkkolaskun lähetys / 10 kpl	0,50 €	0,62 €	0,49 €
liite kpl	- €	0,62 €	- €
Kulut yhteensä	24,00 €	286,20 €	358,90 €

Käyttökustannukset / kk	Nettilasku (Pro)	Netvisor Core	Procountor Taloushallinto
kuukausimaksu	19,00 €	140,00 €	59,00 €
Verkkolaskun lähetys / 10 kpl	0,50 €	0,62 €	0,49 €
liite kpl	- €	0,62 €	- €
Kulut yhteensä	24,00 €	146,20 €	63,90 €

Taulukko 4: Järjestelmien käyttökustannukset alv 0%

Käyttöönotto- ja kuukausikuluiltaan selkeästi edullisin järjestelmävaihtoehto on Nettilaskun Pro-paketti. Procountor Taloushallinto on aloitusmaksunsa johdosta käyttöönottokuukautena kallein järjestelmä. Mikäli Procountor Taloushallinnon aloitusmaksu jaetaan 12 kuukaudelle samoin kuin Netvisor Coren, niin viimeksi mainittu järjestelmä jää kalleimmaksi vaihtoehdoksi. Mikäli vertailua tehdään ilman aloitusmaksua, on lopputulos sama; selkeästi edullisin vaihtoehto on Nettilasku Pro, seuraavana Procountor Taloushallinto ja kalleimmaksi jää Netvisor Core.

Nettilasku Pro ja Procountor Taloushallinto tarjoavat kohdeyrityksen tarpeisiin sopivat tuotepaketit. Nettilasku Pro etuna on järjestelmä, jota voi käyttää kaikilla laitteilla joka oli yksi kohdeorganisaation johdon toiveista. Tämä ei ole mahdollista tällä hetkellä Procountor Ta-

loushallinnossa. Mikäli huomioon otetaan palveluntarjoajien yritys- ja taloustiedot, niin Procountor Taloushallinto olisi varmempi vaihtoehto. Talouslukujen valossa palveluntarjoajat toimivat täysin eri luokissa; Epic Invoicing Oy:n liikevaihto vuonna 2017 oli 153 000 euroa ja Accountor Finago Oy:n 21 175 000 euroa. Onko isompi toimija luotettavampi kuin pienempi toimija? Jatkuvuuden kannalta isompi toimija on varmasti luotettavampi, mutta mielestäni se ei kuitenkaan ole painavin valintaperuste kohdeyrityksen kannalta. Järjestelmien kulurakenteita verrattaessa Nettilasku Pro on huomattavasti Procountor Taloushallintoa edullisempi ja yksi kohdeyrityksen asettamista järjestelmäkriteereistä oli nimenomaan kustannustehokkuus.

Haastattelujen ja tutkimustulosten lopputuloksena kohdeyritykselle yksiselitteisesti sopivimpana järjestelmänä voidaan pitää Epic Invoicing Oy:n Nettilasku Pro -järjestelmää. Nettilasku Pro käytön aloittaminen on helppoa. Sen ominaisuudet ja kulurakenne ovat kohdeyrityksen budjettiin sopivat. Lisäksi kyseisen järjestelmän eduksi on luettava laajennumahdollisuudet ostolaskujen ja kuittien käsittelyn sähköistämisen osalta. Näiden perusteiden mukaisesti yritykselle ehdotetaan Nettilasku Pro -järjestelmän käyttöönottoa myyntilaskuprosessin sähköistämistä varten.

9 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tutkimuksen tarkoituksena oli löytää kohdeyritykselle kustannustehokas verkkolaskutusjärjestelmä, jonka avulla he pystyvät siirtymään nykyaikaiseen ja tehokkaampaan myyntilaskutusprosessiin. Verkkolaskutukseen siirtyminen on erittäin ajankohtaista kohdeyrityksen kannalta, koska laki hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta 241/2019 (Finlex 2019) astui voimaan 1.4.2019. Kohdeyrityksen kannalta laki on merkittävä, koska yksi yrityksen asiakas on valtion yhteishankintayksikkö. Laki ei määrittele ainoastaan sitä, että yhteishankintayksiköiden on vastaanotettava kaikki laskunsa verkkolaskuina, se määrittelee lisäksi sen, millä tasolla laskuriveillä saa olla tietoja ja mitä liitteitä laskulle voidaan liittää. (Robo Capital 2018, Valtiokonttori 2019.)

Tutkimusongelmana oli kartoittaa kohdeyrityksen johdon tahtotila ja tulevaisuudennäkymät, jotta oli mahdollista aloittaa kohdeyritykselle sopiva verkkolaskutusjärjestelmän kartoitus. Teemahaastattelujen yhteydessä ilmeni, että ennen järjestelmien kartoitusta on syytä keskustella yrityksen kirjanpitäjän kanssa. Kirjanpitäjälle tehdyllä sähköpostihaastattelulla ei ollut merkittävää vaikutusta tutkimusongelman ratkaisemisen kannalta. Tutkimuksen teoriaosuuden tarkoitus oli selvittää digitaalista taloushallintoa, laskutusprosesseja sekä verkkolaskutuksen nykytilaa, jotta lukijalle syntyisi selkeä kuva siitä, miksi verkkolaskutukseen siirtyminen on kohdeyritykselle tärkeää. Edellä mainitun lisäksi teoriaosuudella pyritään avaamaan tutkimuksen kannalta merkittävimmät käsitteet.

Tutkimuksen edetessä kirkastui selkeästi kohdeyrityksen johdon näkemys siitä mikä on kohdeyrityksen tahtotila hoitaa laskutustaan tulevaisuudessa. Lisäksi tutkimusta tehdessä vahvistui käsitys siitä, miten hidas ja vanhanaikainen yrityksen nykyinen tapa hoitaa myyntilaskutusta todellisuudessa on. Tutkimusta tehdessä selvisi, että ajatus laskutuksen ulkoistamisesta ei ole oikea ratkaisu kohdeyrityksen kannalta, vaan laskutus halutaan hoitaa jatkossakin itse.

Näiden tutkimustulosten pohjalta tehtiin kartoitus markkinoilla olevista palveluntarjoajista ja heidän verkkolaskutusjärjestelmistään. Kartoitusta tehtäessä otettiin huomioon useita eri tekijöitä tutkimalla palveluntarjoajien yritystietoja, verkkosivuja, järjestelmien ominaisuuksia ja kustannuksia. Järjestelmiä vertailtiin keskenään kerättyjen tietojen perusteella ja näin päästiin karsimaan kohdeyritykselle sopimattomat järjestelmät pois. Tutkimuksen Lopputuloksena löydettiin kohdeyritykselle sopiva verkkolaskutusjärjestelmä, jonka avulla kohdeyritys pystyy digitalisoimaan ne taloushallinnon prosessit, jotka hoidetaan yrityksen omasta toimesta tällä hetkellä.

Opinnäytetyön empiirisen osuuden haasteeksi muodostui järjestelmien vertailu keskenään. Palveluntarjoajien hinnoitteluihin tuli muutoksia kesken tutkimuksen ja vertailukelpoisen aineiston saamiseksi kerätyt tiedot tuli tarkastaa ja päivittää. Tämä oli tärkeää, koska kohdeyritykselle järjestelmien kulurakenne oli oleellinen tieto. Tehtyjen haastattelujen osalta odotin saavani yrityksen kirjanpitäjältä enemmän tukea ja informaatiota siitä, mitä eri tekijöitä tulisi huomioida valittavan järjestelmän suhteen. Kirjanpitäjän haluttomuus tukea kohdeyritystä järjestelmävalinnan suhteen keskinäisen tiedonkulun reaaliaikaistamiseksi herätti ajatuksen siitä, tulisiko yrityksen harkita tilitoimiston vaihtamista sellaiseen, jolla on käytössään nykyaikaisemmat järjestelmät asiakkaidensa kirjanpidon hoitamiseen. Mikäli kohdeyritys tavoittelee tulevaisuudessa täysin digitaalista taloushallintoa, on se mahdotonta saavuttaa ilman järjestelmää, joka integroituu tilitoimiston järjestelmän kanssa. Tämä on todettu teoriaosuudessa, jossa on viitattu Lahden ja Salmisen (2014, 24, 53) tekstiin, että täysin digitaalinen tila taloushallinnon prosesseissa saavutetaan vain, kun taloushallinto on kokonaisuudessaan sähköistetty. Tästä syystä kohdeyrityksen on tulevaisuudessa harkittava tilitoimiston vaihtamista, ellei nykyinen tilitoimisto uusi järjestelmiään ja modernisoi omia prosessejaan.

Kohdeyritykselle järjestelmäkartoitusta tehtäessä selvisi, että markkinoilla on lukuisia verkkolaskutuksen mahdollistavia palveluntarjoajia. Heidän tarjoamansa järjestelmät olivat monelta osin samankaltaisia ja samoin kuin hinnoittelurakenteetkin. Kurki ym. (2011) samoin kuin Varanka ym. (2017) ovat todenneet, että verkkolaskutukseen siirtymisessä on otettava huomioon useita eri seikkoja. Tästä syystä yrityksen onkin ensin kartoitettava tarkasti omat järjestelmänsä ja taloushallinnon prosessinsa ja vasta sen jälkeen siirryttävä perehtymään palveluntarjoajiin sekä heidän järjestelmiinsä. Luvussa 5.1 verkkolaskutukseen siirtyminen on käsitelty näitä asioita tarkemmin. Vertailua tehtäessä on oltava tarkkana huomioon otettavien seikkojen suhteen. Tutkimuksen edetessä palveluntarjoajien hinnoitteluun tuli muutoksia ja osalla

oli käytössään tarjouksia, jotka poistuivat vertailutyön aikana. Hinta on yrityksille usein tärkeä kriteeri palveluita ja järjestelmiä valitessa, joten kaikki hinnoitteluun vaikuttavat tekijät tulee huomioida mielestäni erityisen tarkasti.

Opinnäytetyön aikana kohdeyritys siirtyi käyttämään verkkolaskutusjärjestelmää, joka valikoitui yrityksen tarpeiden mukaisen kartoituksen lopputuloksena. Järjestelmäksi valikoitui Epic Invoicing Oy:n ylläpitämä pilvipalveluna toimiva Nettilasku. Nettilaskun käyttöönotto sujui todella helposti. Yrityksen tietojen rekisteröimisen jälkeen oli heti mahdollista aloittaa järjestelmän käyttö. Asiakastietojen kirjaaminen asiakasrekisteriin sujui helposti ja ongelmitta. Asiakastietoihin on mahdollista viedä asiakaskohtaisia tietoja joka helpottaa laskujen luomista samoille asiakkaille jatkossa. Kokonaisuudessaan laskujen luominen oli tehty helpoksi ja laskuriveille sai vietyä melko joustavasti tietoja. Arvonlisäverokannan muuttaminen sujui helposti ja järjestelmässä oli suoraan otettu huomioon rakennusalan käänteinen verotus. Laskun lähettäminen verkkolaskuna toimi erinomaisesti. Kohdeyrityksen kannalta on todettava, että laskutukseen kuluva aika lyheni merkittävästi. Koko prosessiin laskun luomisesta laskun lähettämiseen liitteineen kului yli puolet vähemmän aikaa lähtötilanteeseen verrattuna. Tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen asettama tavoite kustannustehokkaan, helpon ja nykyaikaisen järjestelmän löytämisestä käyttöönotettavaksi on toteutunut täydellisesti.

Kohdeyrityksen myyntilaskutus on saatu opinnäytetyön lopputuloksena sähköistettyä ja kohdeyritys pystyy lähettämään verkkolaskuja asiakkaidensa vaatimusten mukaisesti. Seuraava jatkokehitysvaiheena oli ostolaskujen sähköistäminen. Tämä vaihe otettiin käyttöön kohdeyrityksessä loppukesästä 2019. Ostolaskujen sähköistäminen ei ole edennyt yhtä sujuvasti kuin myyntilaskujen sähköistäminen. Ostolaskujen osalta on osoittautunut haasteelliseksi sidosryhmien kyvyttömyys toimia pienen yrityksen laskutusohjeiden mukaisesti. Useampi tavarantoimittaja tai yhteistyökumppani ei pyynnöistä huolimatta toimi annettujen ohjeiden mukaisesti, vaan he lähettävät laskunsa edelleen postitse. Toisena haasteena esille on noussut se, että kohdeyrityksessä hankintoja tekevät henkilöt eivät ohjeista tavarantoimittajia oikein. Yrityksen tulee kiinnittää näihin tiedostettuihin ongelmiin erityishuomiota, jotta sidosryhmät alkavat toimia yrityksen tahtotilan mukaisesti. Tavarantoimittajiin tulee olla henkilökohtaisesti yhteydessä, koska kirjalliset yhteydenotot eivät johda haluttuun lopputulokseen. Kohdeyritykselle hankintoja suorittavien henkilöiden kanssa tulee käydä uudelleen tarkasti laskutusohjeet lävitse, jotta oman henkilöstön osalta ei anneta väärää toimintaohjeita tavarantoimittajille. Mikäli edellä mainituilla toimilla ei saada vähennettyä paperisten ostolaskujen määrää, tulee kohdeyrityksen pohtia uudelleen tekemiään ohjeistuksia ja mahdollisia painostuskeinoja ostolaskujen saamiseksi halutussa muodossa. Laskuja vastaanottavana yrityksenä kohdeyritys on kuitenkin pieni, joten laskuttavien yritysten painostaminen verkkolaskutukseen on käytännössä mahdotonta ennen verkkolaskulain seuraavaa vaihetta 1.4.2020.

Jatkokehityksenä tulevaisuudessa on sähköistää kohdeyrityksen kuittien käsittely. Tämä helpottaa ja reaaliaikaistaa kohdeyrityksen paperikuittien käsittelyä. Nykytilanteessa kuitit katoavat helposti ja ne eivät ole aina heti tarkasteltavissa. Kuitit sähköistämällä on mahdollista nopeuttaa kirjanpitoaineiston keräämistä ja välttää kuittien katoamisia. Kuittien sähköistämisen jälkeen on kohdeyrityksen taloushallinnon digitalisoimisen kannalta tärkeää saada sähköistettyä tilitoimiston ja kohdeyrityksen välinen asiointi. Tämä on mahdollista hoitaa kahdella tavalla; joko toimittaa kirjanpitoaineisto sähköisesti tilitoimistolle tai hakea tilitoimistolle Nettilaskuun käyttöoikeudet. Kirjanpitoaineiston toimittaminen sähköisesti tarkoittaa, että materiaali lähetetään pakattuna tiedostona sähköpostin liitteenä tai tallennetaan pilvitallennustilaan, josta tiedostot jaetaan tilitoimistolle. Tehokkaampi ja ehdottomasti parempi vaihtoehto on hakea tilitoimistolle käyttöoikeus Nettilaskuun, jolloin tilitoimisto pystyy reaaliajassa tarkastamaan kohdeyrityksen myynti- ja ostoreskontran sekä kuitit.

Tärkeänä jatkokehityskohteena kohdeyrityksen kannalta on myös saada sähköistettyä tuntikirjaukset. Tuntikirjaukset sähköistämällä on minun näkemykseni mukaan mahdollista nopeuttaa palkanlaskennan prosesseja sekä myyntilaskutusta oleellisesti. Nykyhetkellä kohdeyrityksen tuntikirjaukset hoidetaan täysin manuaalisesti. Paperisten käsin täytettyjen tunti-listojen siirto Exceliin vie paljon aikaa ja virheiden mahdollisuus on suuri. Edellä mainittujen seikkojen lisäksi tunti-listat saadaan viiveellä käsittelyyn ja näin ollen myyntilaskutus hidastuu. Sähköisellä tuntikirjausjärjestelmällä tunti-listat ovat reaaliajassa käytössä. Tämä tarkoittaa sitä, että myyntilaskutusta saadaan nopeutettua, tuntikirjaukset saadaan järjestelmästä kustannuspaikoittain tai työkohteittain ja materiaali palkanlaskentaan saadaan suoraan järjestelmästä.

Lopputuloksena voidaan todeta, että kohdeyritys on ottanut ensiaskeleensa kohti digitaalista taloushallintoa. Opinnäytetyön tutkimusongelma saatiin ratkaistua kohdeyrityksen tahtotilan mukaisesti, joten tehty tutkimus on onnistunut asetetun tavoitteen mukaisesti. Teoriaosuudessa käsitellyt asiat tukivat tehtyä tutkimusta ja edesauttoivat lopputuloksen saavuttamisessa. Oman ammattiosaamisen kannalta tehty työ oli hyvin opettavainen. Taloushallinnon prosessien kuvaaminen teoriaosuudessa toi uusia näkökulmia digitaalisen taloushallinnon ja verkkolaskutuksen suhteen. Opinnäytetyön aikana kerättyjä tietoja olen päässyt hyödyntämään omassa työssäni ja samalla olen pystynyt avustamaan organisaatiossa toimivia muita henkilöitä.

Lähteet

Painetut

Eklund, I. & Hakonen, M. 2018. Laskutuksen taitajaksi. Helsinki: Sanoma Pro.

Hakonen, M., Eklund, I. & Roos, M. 2017. Taloushallinnon taitajaksi. 7. painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Hallamaa, J., Launis, V., Lötjönen, S. & Sorvali, I. 2006. Etiikkaa Ihmistieteille. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Helanto, J., Kaisaniemi, T., Koskinen, K., Kuntola, K. & Siivola, M. 2013. Taloushallinto nyt. Saarijärvi: ProCountor International.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2016. Tutki ja kirjoita. 21. painos. Helsinki: Tammi.

Kaarlejärvi, S. & Salminen, T. 2018. Älykäs taloushallinto - Automaation aika. Helsinki: Alma Talent.

Koivumäki, J., Lindfors, H. 2012. Pk-yrityksen taloushallinto käytännönläheisesti. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino.

Kurki, M., Lahtinen, M. & Lindfors, H. 2011. Verkkolasku käyttöön!. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino.

Kuula, A. 1999. Toimintatutkimus, Kenttätyötä ja muutospyrkimyksiä. Tampere: Vastapaino.

Lahti, S. & Salminen, T. 2014. Digitaalinen taloushallinto. Helsinki: Sanoma Pro.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2015. Kehittämistyön menetelmät: uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3.-4. painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Tuomi, J. 2007. Tutki ja lue - Johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 11. uudistettu painos. Vantaa: Tammi.

Varanka, P., Mäkikangas, P., Hyypiä, M., Jalonen S. & Samppala, A. 2017. Digitalous - Opas sähköisen taloushallinnon käyttöönottajille. Tampere: Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Visma. 2019. Verkkolaskujen hyödyt ja käyttöönotto. Tulostettu 5.5.2019

Sähköiset

Arvonlisäverolaki (29.6.2012/399). Lainattu 8.3.2019. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931501#L22P209b>

Finago. 2019. Tuotteet ja hinnat yrityksille. Viitattu 26.5.2019. <https://finago.com/fi/yrityksille/>

HelpostiLasku. 2019. Laskuta helposti HelpostiLaskulla. Viitattu 22.5.2019. <https://helpostilasku.fi/>

Isolta. 2019. Laskutusohjelma yrittäjälle. Viitattu 22.5.2019. <https://www.isolta.fi/>

Koch, B. 2019. International Market Overview & Forecast. Viitattu 19.5.2019. https://www.billentis.com/einvoicing_ebilling_market_overview_2019.pdf

Kuokkanen, J. 2018. Kun sähköinen taloushallinto ei riitä. Viitattu 6.3.2019. <https://netvisor.fi/blog/kun-sahkoinen-taloushallinto-ei-riita/>

Laki hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta. 241/2019. Viitattu 26.5.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190241>

Lappalainen, A. 2017. Toimiva tapa hoitaa ostolaskut. Viitattu 5.5.2019. <https://www.isolta.fi/ostoreskontra>

Laskupiste. 2019. Pienyrityksen monipuolinen laskutusohjelma. Viitattu 22.5.2019. <https://www.laskupiste.fi/#features>

Leraillez, E. 2011. Näin verkkolaskutus toimii. Lainattu 29.5.2019. <https://mikropc.net/nettilehti/pdf/2104201146.pdf>

Maventa. 2019. Maventa tukee yleisimpiä verkkolaskuformaatteja. Viitattu 14.4.2019. <https://maventa.com/verkkolaskutus/ominaisuudet/formaatit/>

Nettilasku. 2019. Nettilasku.fi-laskutusohjelma. Viitattu 22.5.2019. <https://www.nettilasku.fi/>

Netvisor. 2019. Verkkolaskulaki vauhdittamaan sähköiseen laskutukseen siirtymistä. Viitattu 26.5.2019. <https://netvisor.fi/tuote/laskutusohjelma/verkkolaskutus/>

Netvisor. 2019. Visma Netvisor - Älykäs Taloushallinto. Viitattu 26.5.2019. <https://netvisor.fi/>

Paalulaskutus. 2019. Laskutusohjelma verkossa. Viitattu 26.5.2019. <https://www.paalulaskutus.fi/>

Pernaa, J. 2013. Innovaatioiden määrittely ja kehittäminen. Viitattu 11.6.2019.

<https://peda.net/p/johannespernaa/ajatuksia/2013/innovaatio>

Robo Capital. 2018. EU:n verkkolaskustandardi uudistaa suomalaista verkkolaskutusta - nyt on aika päivittää laskutus- ja ostolaskujärjestelmät. Viitattu 5.5.2019. <https://www.ropocapital.fi/fi/2018/10/eun-verkkolaskustandardi-uudistaa-suomalaista-verkkolaskutusta-aika-paivittaa-laskutusjarjestelmat/>

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Havainnointi. Viitattu 6.3.2019.

https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_4.html

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Osallistuva havainnointi. Viitattu 6.3.2018.

https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_4_2.html

Similä, P. 2019. Yritykset haluavat sähköistä taloushallinnon palvelua. Viitattu 5.5.2019.

<https://tilisanomat.fi/kolumnit/kumppanikolumni/yritykset-haluavat-sahkoista-taloushallinnon-palvelua>

Suomen Perintätoimisto Oy. Lasku. 2016. Viitattu 8.3.2019. <https://www.suomenpt.fi/lasku/>

Taloushallintoliitto. Kirjanpidon ABC. Viitattu 6.3.2019. <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/selvakielinen-tosite/paperiton-tosite>

TietoAkseli Oy. 2015. Digitaalinen taloushallinto yritysten kasvun ja kehittymisen tukena. Viitattu 6.3.2019

https://www.tietoakseli.fi/wp-content/uploads/delightful-downloads/2017/12/Raportti_digitaalinen_taloushallinto_01112015.pdf

Valtiokonttori. 2019. Eduskunta hyväksyi lain hankintayksiköiden ja elinkeinonharjoittajien sähköisestä laskutuksesta. Viitattu 26.5.2019. <https://www.valtiokonttori.fi/uutinen/eduskunta-hyvakysyi-lain-hankintayksikoiden-ja-elinkeinonharjoittajien-sahkoisesta-laskutuksesta/>

Verohallinto. 2019. Rakennusalan käännetty arvonlisäverovelvollisuus. Viitattu 8.5.2019.

https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteiset/tietoa-yritysverotuksesta/arvonlisaverotus/rakennusalan_kaannetty_arvonlisaverovelvollisuus/

Yrittäjät. 2019. Sähköinen taloushallinto. Viitattu 3.3.2019. <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/taloushallinto-ja-maksut/taloushallinto/sahkoinen-taloushallinto-317818#quickset-valilehti=4>

Zervant. 2019. Helppo ja ilmainen laskutusohjelma yrityksellesi. Viitattu 22.5.2019.

<https://www.zervant.com/fi/>

Julkaisemattomat

Henkilö A 2019. Toimitusjohtajan haastattelu 14.3.2019. Pomarkku.

Henkilö B 2019. Hallituksen puheenjohtajan haastattelu. 14.3.2019. Pomarkku.

Henkilö C 2019. Sähköpostihaastattelu yrityksen kirjanpitäjälle. 2.4.2019. Pomarkku

Kuviot

Kuvio 1: Taloushallinnon digitalisoituminen: kehitys paperittomasta kirjanpidosta älykkääseen taloushallintoon (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 14).	10
Kuvio 2: Digitaalisessa taloushallinnossa prosesseja tarkastellaan yli yritys- ja sidosryhmärajojen (Lahti & Salminen 2014, 25).	12
Kuvio 3: Mallilasku	13
Kuvio 4: Sähköinen ostolaskuprosessi, kun laskuun ei liity järjestelmään tallennettua tilausta tai sopimusta (Lahti & Salminen 2014, 55).	16
Kuvio 5: Myyntilaskuprosessi	17
Kuvio 6: Yritysten ja julkisyhteisöjen verkkolaskujen osuus Euroopassa 2019 (Koch 2019). ...	19
Kuvio 7: Näin verkkolaskutus toimii (Leraillez 2011).	22
Kuvio 8: Yrityksen laskutusprosessi	23
Kuvio 9: Laskutusjärjestelmän uudistamisen taustakysymykset	34

Taulukot

Taulukko 1: Vaaditut toiminnallisuudet.....	26
Taulukko 2: Palveluntarjoajien yritys- ja taloustietoja	28
Taulukko 3: Järjestelmien hinta- ja palveluvertailu.....	32
Taulukko 4: Järjestelmien käyttökustannukset alv 0%	36

Liitteet

Liite 1 Teemahaastattelut.....	48
Liite 2 Kirjanpitäjälle esitetyt sähköpostihaastattelukysymykset.....	49

Liite 1 TeemahaastattelutToimitusjohtaja

- 1) Mitkä ovat tärkeimmät tavoitteet laskutusprosessin uudistamisessa?
- 2) Mitä ajatuksia herättää koko laskutusprosessin ulkoistaminen?
- 3) Nykykäytännön ongelmakohdat?

Hallituksen puheenjohtaja

- 1) Mitkä ovat tärkeimmät tavoitteet laskutusprosessin uudistamisessa?
- 2) Mitä ajatuksia herättää koko laskutusprosessin ulkoistaminen?
- 3) Nykykäytännön ongelmakohdat?

Liite 2 Kirjanpitäjälle esitetyt sähköpostihaastattelukysymykset

- 1) Mikä järjestelmä tilitoimistolla on käytössä?
- 2) Voidaanko tiedot integroida tilitoimiston järjestelmään?
- 3) Onko suosituksia järjestelmän suhteen?
- 4) Mitä hänen kokemuksellaan tulisi ottaa huomioon?